

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne številke in priložnice.
Inzerati: do 30 petič v 4 D, do 100 v 2 D 50 p, večji inzerati
petič v 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej.
Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopis sprejema se podpisano in zaščiteno frankovano.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 150, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—	
6	...	120—	120—	180—	
3	...	60—	60—	90—	
1	...	20—	20—	30—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Diplomatski sestanek na Bledu.

Nič ni za zunanje politično skupnost med češkoslovaško republiko in jugoslovensko kraljevino bolj značilno kakor tisto stalno razgovarjanje, ki se vrši v zadnjih letih med zunanji ministroma dr. Benešem in dr. Ninčičem o vseh perečih evropskih vprašanjih. — Nad pisanimi pogodbami in zvezami obstaja še dragocena obveza ali pa tudi osebna češkoslovenska zunanje politična taktika, ki sproti obravnava aktualne izpremembe evropske politike in ki odreja obema državama istočasno in soglasno stališča napram njihovim bližnjim in daljnim sosedom. Vsled tega se blejski sestanek čisto organično priključuje ostalim sestankom, da razčisti najnovejša vprašanja, prijateljsko pogodbo med Jugoslavijo in Italijo, italijanske volitve, zadnje italijanske ponudbe češkoslovaški republik in pa nedeljske francoske volitve. Dovelj je torej predmetov, da si oba ministra opredelita soglasna stališča in zavzameta pozicije, ki odgovarjajo njihovim skupnim interesom!

Prijateljska pogodba med Italijo in Jugoslavijo je vnesla v razmerje med Malo antanto in Italijo čisto nov element. Dočim je do včeraj Italija Malo antanti nasprotovala, kjer koli je mogla, in jo pred dvema letoma celo razbijala s sila pederzimi intrigami, se je v zadnjem času očitno sprijaznila z našo samostojno zunanje politično mislijo in delavnostjo ter nam celo ponudila prijateljsko roko. Prijateljski pakt z Jugoslavijo je že od prvega začetka kazal na Prago. Velika, na Sredozemskem morju utemeljena nasprotja do Francije in Anglije ne svetujejo Italiji, da ima tudi na vzhodu kopico nasprotikov, zlasti da nima proti sebi tako življenjske sposobne in nevarne zveze, kakoršna je Mala antanta. Zato si je izbrala Jugoslavijo, da preko njenega prijateljskega pakta postavi mostove k Češkoslovaški in na ta način objame glavna maloantantna stebra. Moramo reči, da je koncepcija povsem na mestu, zlasti ker misli s političnimi zvezami in pakti na gospodarsko ozadje, torej na pojačanje jugoslovenskih in češkoslovaških italijanskih trgovinskih in splošnogospodarskih odnosov. Naša dva ministra bosta torej z lahkoto pretehtala politične in druge dalekoosežnosti te italijanske zunanje politike ter precizirala gospodarske in politične pogoje, ki varujejo tako češkoslovaški kakor jugoslovaški prijateljski pakti še največjo zunanje politično svobodo, iniciativnost ter samostojnost. Pakti prijateljstva lahko temeljijo v

slučaju iskrenosti in trajnosti vsekakor le na največji meri medsebojne samostalnosti. In tako samostalnost si mora ohraniti tudi Mala antanta, ako hoče Italija na zapadu prostost roke!

Italijanske volitve so potrdile Mussolinijevo diplomacijo ter zagotovile njenemu vzhodnemu prodiranju s »prijateljskimi pakti« gotovo stalnost in resnost. Takoj po volitvah so se tudi oglasili italijanski glasovi, ki so naznanjali novo razmerje do češkoslovaške republike po vzoru in primeru razmerja z jugoslovensko kraljevino. Prezidentu Masaryku so listi posvečali pozdrave čisto v tem smislu in sedaj, potuje dr. Beneš v Italijo, da vidi, kako in kaj je s temi željami in ponudbami. Skoro smo veseli italijanskega diplomatskega obrata, ker je znamenje vpoštevanja in priznanja maloantantnega zunanje političnega činitelja v srednji in južni Evropi!

Približevanje k Italiji pa se naravno ne vrši brez koncesij od strani našega zapadnega sosa. Prijateljski pakti in njih trajna veljava so mogoči samo med enakopravnimi in enakovrednimi pogodbeniki! Ta enakopravnost se mora izraziti v zunanje politični moči ene in druge države! Italija se ne bo smela postavljati nad ostale maloantantne države, saj ve, da si drugače ne more pridobiti zaupanja in naklonjenosti srednjeevropskih držav, predvsem seveda slovaških držav, kakor s tem, da priznava njihove realne interese ter ne škoduje njihovim nacionalnim in gospodarskim potrebam.

Te slovaške države imajo v Franciji svojo naravno zavezništvo, od katere jih bo prav težko odcepiti. Tudi nedeljske francoske volitve ne izpremenijo na tem zavezništvu niti pike, ker sledi naše zavezništvo do Francije iz nemškega problema, iz moči in veljave nemškega nacionalizma. Če ta nacionalizem zmaga, bo njegova sila v prvi vrsti naperjena proti srednjeevropskim državam. Že iz tega daljnega ozira bi kaka druga država težko izpodrinila Francijo in zavzela njeno mesto napram slovaškim državam srednje in vzhodne Evrope. Nedeljske volitve lahko izpremenijo samo francosko zunanje politično taktiko do Nemčije in Anglije, nikdar pa francoske politike kot take, ki jo diktira pravzaprav neupogljiva, trmasta in uporna Nemčija. Še manj se izpremenijo tradicionalne francoske obveznosti do vzhodnih slovaških držav.

Italija bi si rada iz čisto razumljivih gospodarskih, pa tudi iz važnih zapad-

nopolitičnih razlogov pridobila slovaška prijateljstva ter močno slovansko zaledje, da si na ta način pojači dominantno srednjeevropsko pozicijo. Toda ta pridobitev je mogoča samo pod pogojem, da nam dovoli čim močnejšo konsolidacijo zunanje moči v srednji Evropi, kakor je storila n. pr. baš Francija, ki nam je po svetovni vojni omogočila

Parlamentarna kriza na mrtvi točki.

— Beograd, 13. maja. (Izv.) V razpletu parlamentarne krize ni bilo včeraj zaznamovati nikakih važnih dogodkov. Kriza se nahaja na mrtvi točki. V političnih krogih so včeraj popoldne živahno komentirali prihod našega poslanika v Berlinu Živojina Balugdića, ki je bil pozvan od vlade v Beograd. Kombinacija, da je poslanik pozvan zaradi rešitve parlamentarne krize, ni povsem točna, kajti glavni razlogi za njegov prihod so, da kraljevi vladni poroča o rezultatih volitev v Nemčiji in o novi, po njih ustvarjeni situaciji, v glavnem pa o reparacijskem vprašanju, v katerem je naša država zelo zainteresirana. V parlamentu je včeraj vladalo popolno zatijje. Posamezne skupine so imele svoja posvetovanja. Ugotoviti je treba že danes, da je nastala med obema nasprotnima taboroma, med nacionalnim in opozicijskim blokom, taka razdvojenost, da ni mogoče računati na kako zblizanje in torej na sestavo koncentracijske vlade. Opozicijski blok forsira sedaj zopet poslovnost vlado, kateri bi načeloval Ljuba Davidović. V ospredje pa so začeli nekateri blokaški krogi siliti celo dr. Korošca. Ta naj bi sestavil poslovno vlado s kratkim rokom in nato naj bi se vršile volitve. To pa je navadna politična kombinacija, ki resno ne prihaja v poštev. Včeraj kralji ni sprejel nobene politike v avdienci. Popoldne sta bila sprejeta minister Miša Trifunović in pa dr. Ninčič.

Rezultati francoskih volitev.

— Pariz, 12. maja. (Izv.) Zadnja napol. uradno izdana volilna statistika objavlja te rezultate: Izvoljenih je doslej 575 poslancev. Manjkajo še rezultati iz kolonij. Izvoljeni so: 11 konzervativcev, 137 republikancev, 92 levčarskih republikancev, 34 neodvisnih radikalov, 127 radikalnih socialistov, 39 socijalnih republikancev, 102 udružena socialisti, 29 komunistov.

Konservativci so pri volitvah pridobili 2, izgubili 17, republikanci dobili 24, izgubili 88, levčarski republikanci

politično eksistenco ter Malo antanto posadila preko nevarnih začetkov na sedanjo višino srednjeevropske veljave. Zunanja ministra, ki se sestajata na Bledu, si bosta lahko v teh vprašanjih takoj na jasem, čim proučita bližnje in daljne namene italijanske diplomacije in se zavesta lastnih interesov ter naših bodočih ciljev.

dobili 9, izgubili 77, neodvisni radikalni dobili 9, izgubili 23, radikalni socialisti dobili 65, izgubili 16, neodvisni socialisti dobili 45, izgubili 14. Udruženi socialisti dobili 58, izgubili 10, komunisti dobili 24, izgubili 7.

— Pariz, 12. maja. (Izv.) Čeprav niso še uradno objavljeni rezultati nedeljskih volitev, je že mogoče na podlagi raznih statističnih pregledov konstatirati veliko zmago levčarskega bloka pod vodstvom Brianda. Francoska politika bo morala v zunanji politiki kreniti na levo. Pričakovati je, da poda svojo demisijsko Poincaré in v političnih krogih danes že računajo, da se poveri sestava vlade Brianda in Herriotu. To kombinacija pa sprejemajo še z veliko rezervno.

— Beograd, 13. maja. (Izv.) Na snočni pol ure trajajoči seji je ministrski svet razpravljal o francoskih volitvah. Prečitana so bila vsa poročila, ki jih je prejelo zunanje ministrstvo iz Pariza o poteku volitev. Na podlagi teh poročil je bilo konstatirano, da je Poincaré nazadoval za 30 poslanskih sedežev. V ministrskem svetu so tudi naglašali, da bi nastop eventualne Briandove vlade nikakor ne mogel kvarno vplivati na naše medsebojne odnose, ker je Briand znan kot naš iskren in odkrit prijatelj ter kot organizator solunske fronte.

— Pariz, 12. maja. (Havas) Ob 1.45. Po dosedanjih rezultatih je posneti, da je blok levčarskih skupin dobil 30 glasov večine. Ob 12.30 popoldne je bilo izvoljenih 527 poslancev. Potrebno so štiri nadomestne volitve. Med izvoljenimi poslanci je tudi komunist Cachin.

— Pariz, 13. maja. (Izv.) Več novoizvoljenih poslancev je naslovilo na predsedstvo francoske zbornice vlogov, v kateri naznanjajo, da bodo takoj ob otvoritvi parlamenta predlagali splošno pomiloščenje vseh med svetovno vojno obsojenih političnih zločincev in sprejem za časa poslednjih stavk odpustitve železničarskih uradnikov nazaj v službo.

— Pariz, 13. maja. (Izv.) Listi komentirajo izid volitev in opisujejo sedanjí politični položaj. Naglašajo, da pomembnejše volitve zmago demokratije v orijentaciji na levo. Zmaga radikalnih

socijalistov in socijalistov je bila posledica volilnega sistema, ki je omogočal koalicio več strank. Narod se je izrekel za levico ne morebiti iz zunanje političnih motivov, temveč iz notranje političnih razmer.

— Pariz, 13. maja. (Izv.) Današnji »Matine« javlja, da bo Poincaré nadalje do sestanka zbornice vodil tekoče posle. Sestanek Poincaréa dne 19. t. m. v Chequersu izostane. Poincaré je izjavil, da je treba, da sedaj blok levice kot najmočnejša skupina prevzame odgovornost za vladine posle. Millerand poveri sestavo nove vlade leaderju radikalnih socijalistov Herriotu.

— Pariz, 12. maja. (K) Kakor javljajo listi, se danes zvečer sestane ministrski svet, ki bo razpravljal o položaju, nastalem po nedeljskih volitvah. Ministrski predsednik Poincaré poda demisijsko. Njegova vlada bo vodila tekoče posle do sestanka novoizvoljene parlamenta. Kake iniciative o notranji ali zunanji politiki se bo Poincaré izogibal.

— Pariz, 12. maja. (Izv.) Predsednik republike Millerand, sledeč določilom francoske ustave, poveri sestavo nove vlade radikalnosocijalističnemu poslancu Herriotu.

Kombinacija o uradniški vladi?

— Beograd, 13. maja. (Izv.) Današnja dopoldnevna lista »Politika« in »Vreme« objavlja v situacijskih poročilih kombinacijo o izvanparlamentarni uradniški vladi. »Polit.« pravi, da se je včeraj v političnih krogih mnogo govorilo o uradniški vladi z vojskovo Stepanom Stepanovičem na čelu. Pozvan je v Beograd poslanik Balugdić. Ta poziv spravlja v zvezo s končno rešitvijo krize. Balugdić je bil pozvan edino iz tega razloga, da kralju pojasni politično situacijo. Po neki kombinaciji bi Balugdić prevzel v nevarni vladi Stepanovičev vodstvo zunanjih poslov. Tudi današnje radikalno »Vreme« veli, da se je posebno iz opozicijskih krogov forsirala kombinacija o nevarni vladi. Toda skrgno je, da bi ne mogla nobena oseba dobiti v parlamentu zadostne opore. Izvenparlamentarna vlada naj bi imela edino nalogo izvesti volitve, na kar bi položila oblast v roke parlamentarni vladi. Vse to so gole kombinacije.

KRVAVI BOJI ŠPANCEV V MAROKU.

— Pariz, 13. maja. (Izv.) Havas javlja iz Madrida: Španska vojska je upornikom zavzela utrdbo Sidy Nessayd. V bojih so Španci imeli znatne izgube, 70 oficirjev in vojakov je bilo mrtvih oziroma ranjenih.

Aleksej Tolstoj.

Polet na Mars.

Roman.

Vsem, kdor soglaša z nami, kdor se pokori naši volji, preskrbimo vaše naselbine ter jim zamačimo življenje in udobnost. Dvajset tisočletij robskega dela nam daje pravico, da živimo končno v počitku tiho in zadovoljno. Konec civilizacije pokrije venec zlatega veka. Organizirati hočemo občestvene praznike in prekrasne zabave. Morda se rok življenja, ki sem ga omenil, podaljša še za nekaj stoletij, kajti živeli bomo v sreči in miru.

Amfiteater je poslušal molče, kakor začaran. Tuskubov obraz so pokrile rdečkaste pege. Zatisnil je oči, kakor da se je zagledal v bodočnost. Sredi besede je umolknil.

Pod oboke dvorane je prodril od zunaj zamolkli šum mrmrajoče množice. Gor se je dvignil. Njegov obraz je bil spačen. Jezno je potegnil z glave čepico ter jo vrzel daleč proč. Iztegnil je roke in planil navzdol po klopek k Tuskubu. Zgrabil je Tuskuba za vrat in ga vrzel z vrvišnega mesta. Z razprostrtimi rokami in z razširjenimi prsti se je obrnil k amfiteatru. Zakričal je, kakor da hoče odtrgati prisušeni jezik:

— Prav. Smrt? Naj bo — smrt.

Na klopek so poskočili in zašumeli, nekaj postav je planilo doli k Tuskubu, ležečemu vznak. Gor je planil k vratom. S komolcem je pahnil proč vojaka. Spodnji rob njegove črne jele je zamigljal pri izhodu na trg. Razlegel se je njegov oddaljeni glas. Množico je spreletelo kakor tulenje vetra. Začuli so se srditi kriki. Naenkrat je zazvenelo, vsulo se je steklo.

XXVI. POGLAVJE.

Los otane sam.

— Revolucija, Mstislav Sergejevič! Vse mesto stoji na glavi. Zabavno!

Gusjev je stal v knjižnici. V njegovih običajno zaspanih očeh so poskakovale vroče, vesele iskrice. Nos se je zavijal, brke so štrlele kvišku. Roke je vtaknil globoko za usnjeni pas.

— V čoln sem že vse položil: hrano in orožje. Njihovo puščico sem dobil. Le brž se pripravite, pustite knjige, letiva.

Los je sedel s skrčenimi nogami v kotu divana in malomarno ogledoval Gusjeva. Že nad dve uri je pričakoval običajnega prihoda Aelite, hodil je k vratom, prisluškoval, — v Aelitinih sobah je bilo vse tiho. Posedel je v kotu divana in čakal, kdaj se oglašijo njeni koraki. Vedel je: lahni koraki odjeknejo v njem kot nebeški grom. Vstopi kot vedno, še bolj divna in prekrasna, kot je pričakoval, pojde pod razsvetljenimi zgornjimi okni; po zrcal-

nem podu zašumi njeno črno krilo. In v njem — vse zadrti. Vsemirje njegove duše zadrti in obstane, kakor pred nevihto: ona prihaja, ženska, življenje.

— Mrzlica vas trese ka-li, Mstislav Sergejevič? Kaj bulite? Pravim vam — letiva, vse je pripravljeno. Za komisarja Marsa vas hočem proglasiti. Stvar je — jasna.

Los je povesil glavo. — Tako so se zapičile vanj Gusjeve oči. Tiho je vprašal:

— Kaj se godi v mestu?

— Vrag jih vedi. Ulice so polne ljudstva, — ob lakši se zbira, tulenje se razlega. Okna razbijajo.

— Poletite, Aleksej Ivanovič, samo vrnite se še nocoj. Obljubljam vam pomoč v vsem, kar hočete. Vprizorite revolucijo, imenujte me za komisarja, če bo treba — ustrežite me. Toda danes me pustite, za božjo voljo, pri miru. Prav?

— Prav, — je dejal Gusjev, — eh, one so krive vsega nereda, muha jih brni, — na sedmo nebo odletiš, pa je tudi tam — baba. Fej! O polnoči se vrnem. lhoška poskrbi, da me nihče ne izda.

Gusjev je odšel. Los je spet vzel knjigo in mislil:

»Kakšen bo konec? Ali pojde mimo vihar ljubezni? Ne ogne se ga. Ali se veseli tega čustva napetega, groznega pričakovanja, da se zdajzad odpre pred njim neki nemogoči svet? — Ne radost, ne obožnost, ne sen, ne hrepenenje, ne utcha...

To, kar čuti on, kadar je Aelita z njim, — je sprejem življenja v ledeno osamljenost svojega telesa. On čuti ono starodavno, kot prazno domišljijo, davno vzniklo in z glasom vsega vsemirja vpijoče: — živet, živet, živet. In življenje gre vani po zrcalnem podu, pod blestečimi okni. Toda to je vendar tudi — sen. Naj se zgodi to, po čemer hrepeni: združitev. In življenje se vzbudi v nji, v Aeliti. Ona bo polna vlage, svetlobe ustvaritve in drhteče naslade. Njega pa čaka — znova: muka, osamljenost in hrepenenje.

Se nikoli ni Los tako jasno čutil brezupnega hrepenenja po ljubezni, še nikoli ni tako razumel te prevare ljubezni, te strašne zamene samega sebe — z žensko: — Prokletstvo moškega bitja. Razprostrti roke, iztegniti jih od zvezde do zvezde in — čakati, sprejeti žensko. In ona vzame vse in bo živela. Ti pa, ljubček, oče, — ostaneš, kakor prazna senca, ki je razprostrla roke od zvezde do zvezde.

— Prav je imela Aelita: ni smel tako mnogo spoznati ta čas, preširoko se je odprlo njegovo spoznanje. Po njegovem telesu se je še pretakala vroča kri, bil je še ves poln nemirnega semena življenja — Sin zemlje. Toda razum ga je prehitel na tisoče let. Tu, na drugi zemlji, je spoznal to, česar bi še ne bil smel vedeti. Razum se je odprl, in ker ni bil nasičen z živo krvjo, je zazljal kot ledena praznosta. Kar je spoznal njegov razum? — Pustinja, tam za mejo pa nove tajne.

JUGOSLOVENSKO-MADŽARSKA POGAJANJA.

— Beograd, 13. maja. (Izv.) V znanem ministru je bil včeraj prvi sestanek ministrstva in madžarskih delegatov. Ta sestanek je bil bolj formalnega značaja in so se posamni delegati medsebojno predstavili ter izmenjali svoja pooblastila. Zunanji minister dr. Ninčić je pred svojim odhodom na Bled sprejel člane madžarske delegacije v prisotnosti poselnika Deltoryja. Predsednik naše delegacije dr. Ninko Perić je tudi sprejel madžarske delegate. Danes ob 10. dopoldne bo prva skupna konferenca, na kateri se prične meritorna pogajanja za ureditev vseh spornih vprašanj. Določiti se tudi dnevni red razprav.

— Beograd, 13. maja. (Izv.) V dvorani zunanjega ministristva se danes ob 10. dopoldne odprla konferenca za jugoslovensko-madžarska pogajanja. Svoje sejo odprl predsednik jugoslovanske delegacije dr. Ninko Perić s kratkim pozdravnim govorom. V imenu madžarske delegacije odgovori na pozdrav šef madžarske delegacije. Naša delegacija se je razdelila v 10 sekcij, ki imajo obdelati in proučiti odločeni material. I. sekcija: ukinitje sekvestrov. Predsednik sekcije univ. prof. dr. Arangjelović. II. Vprašanje režima voda. Predsednik generalni direktor voda Vinjer. III. Vprašanje postaje Golo. Predsednik generalni ravnatelj Deroco. IV. Sekcija pravnih delov. Član sekcije: dr. Radosavljevič, načelnik ministristva trgovine in industrije dr. Hacin, bančni ravnatelj dr. Vrbanić in posl. dr. Grgin. V. Prene sedeža trgovskih društev. Dr. Radosavljevič in dr. Hacin. VI. Konvencija o pravi pomoči. Dr. Arangjelović. VII. Vprašanje varovanja druž. Dr. Radosavljevič. VIII. Potni listi. Načelnik Lazarevič. IX. Pokojnine. Dr. Hacin. X. Dvostransko obdavčenje. Član glavne kontrole Konjović.

DIPLOMATIČNI SESTANEK NA BLEDU.

— Beograd, 13. maja. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčić je bil včeraj pred svojim odhodom v Ljubljano na dvor. Ni vel. kralja je poročal o sestanku z dr. Benešem kakor tudi o delnih rezultatih nedeljskih vlogitev v francosko zbornico. Dopoldne je zunanji minister dr. Ninčić razgovarjal z ministrskim predsednikom Pašičem. Zunanji minister je dobil vsa potrebna navodila za sestanek na Bledu. Ob 19.20 je zunanji minister dr. Ninčić z zagrebškim brzovlakom odšel proti Ljubljani. Zunanje ministra spremlja njegov kabinetni šef Rašić. Zunanji minister se v četrtek povrne z Bleda v Beograd.

MEDNARODNI KONGRES AGRONOMOV.

— Rim, 12. maja. (Izv.) V dvorani mednarodnega zavoda za poljedelstvo je bilo včeraj odprto zborovanje agronomov. Zastopane so države iz vseh delov sveta, tako Japonska, Egipt, Češkoslovaška, Juž. Amerika, Rusija, Jugoslavija, Nemčija, Francija, Združene ameriške države in druge. K slovenski odprti ob 10. dopoldne je prišel italijanski kralj Viktor Emanuel v spremstvu generala Citadinija in državnega podtajnika Sardija, ki je v imenu vlade pozdravil zborovanje, naglašujoč, da pomenjajo kongresi agronomov v Budimpešti, Stockholmu in Pragi tri mejnike v razvoju agronomije vede. Z zadoščenjem jemlje italijanska vlada na znanje tudi okolnost, da je bil italijanski jezik izbran za uradni jezik združenja agronomov in da se tudi društvene publikacije objavljajo v italijanski. Zbor so pozdravili razni delegati, tako delegat Glinka v imenu Rusije in Stoklasa v imenu Češkoslovaške republike.

IZSELJENISKO VPRAŠANJE.

— Rim, 13. maja. (Izv.) Italijanska vlada je povabila v Rim na konferenco razne države, da se posvetujejo o mednarodni reditvi izseljevanja in priseljevanja. Vabilu se je odzvalo 59 držav ter je določil začetni kongres na 15. maja t. l. Zbor bo razpravljala vsa izseljevanja zadevajoča vprašanja. Italijanska vlada je sestavila splošno poročilo in štiri posebna poročila, zboru pa je predložil še 50 podrobnih poročil in predlogov.

SESTANEK

POINCARÉ-MACDONALD.

— London, 13. maja. (Izv.) Routerjev urad javlja, da odpade sestanek Poincaré-Macdonald.

PRED RUDARSKO STAVKO NA ČEŠKOSLOVAŠKEM.

— Praha, 13. maja. (Izv.) Kakor objavljajo češkoslovaški tiskovni urad, so kraiarske rudarske organizacije na včerajšnjem sestanku soglasno sklenile, da nastopijo češkoslovaški rudarji solidarno v mednarodni boju z rudarji v Nemčiji. Boj nemških rudarjev proti povišanju delovnega časa se mora nadaljevati v vseh državah in so rudarske organizacije odločene ta boj voditi z vsemi dopustnimi sredstvi. Sklenjeno je bilo, da se: 1. ima skleniti vse potrebne

proti povišanju delovnega časa in 2. češkoslovaški rudarji v Nemčiji; 2. rudarske delavstvo ne sme ničesar opustiti proti povišanju delovnega časa; 3. rudarsko delavstvo je solidarno z nemškimi rudarji in mednarodna rudarska centrala se postavi, da stoji vso za podporo nemških rudarjev, s katerimi je ves proletarijat solidaren.

USTANOVITEV MESTA MUSSOLINIA.

— Rim, 13. maja. (Izv.) V Calagiro ne je bil včeraj na svečan način v prisotnosti ministrskega predsednika Mussolinija položen temeljni kamen novemu mestu z imenom Mussolinia.

PRIHOD ROMUNSKÉ KRALJEVSKE DVOJICE V LONDON.

— London, 13. maja. (Izv.) Romunska kraljevska dvojica je včeraj prispevala v London. Na kolodvoru Victoria je bil slovesen sprejem. Angleški kralj Jurij in kraljica Marija sta romunska suverena iskreno pozdravila. Mnogoštevilno prebivalstvo je prirejalo kraljevskima gostoma tople ovacije. Ker spremlja kralja zunanji minister Duca, pripisujejo posetu političen značaj. Anglija goji simpatije do Romunske. Angleška je odobrila protokol o Besarabiji. Včeraj je Duca razgovarjal z ministrskim predsednikom Macdonaldom. Predmet razgovorom je bilo besarabjsko vprašanje.

MADŽARSKA IN ROMUNSKA

— Budimpešta, 13. maja. (Izv.) Jutranji listi objavljajo, da se vrše med romunsko in madžarsko vlado pogajanja, ki gredo za tem, da bi ostala Madžarska v slučaju konflikta med Romunsko in Rusijo zaradi Besarabije nevtralna. Romunska ponuja Madžarski gotove politične koncesije in celo odstop nekaterih županij na Sedmograškem in v Karpatih. Na vodilnem mestu demontirajo te vesti. Nekateri naglašajo, da bo madžarska vlada v tem konfliktu zastopala stališče opazovalca, obenem braneč interese Madžarske.

Politične vesti.

— Klerikalna nesramnost. Tisti list, ki je pod Avstrijo zbral iz avstrijskega reptilnega fonda, kar mu je nepobito dokazal dr. Susteršič, si drzne imenovati naš list »reptilski reptil«. Zato pač, ker od postanka naše svobodne države dosledno in načelno zagovarjamo narodno in državno edinstvo. Da bi bila nesramnost še popolnejša, si je »Slovenec« osmeil napisati trditve, da »velebrski režim« »Naroda« za njegovo izdajalsko delo bogato plačuje. Kakršen je lopov sam, tako misli o drugih! »Slovenec«, ki je, kot je dr. Susteršič dokazal, za denar delal tlako nemški dunajski vladi in za izdajalske nemške krone podpiral pred in med svetovno vojno germanizatorično avstrijsko politiko proti slovenskim in jugoslovanskim narodnim stremljenjem, si upa sedaj očitati našemu listu, ki se dosledno bori za iste narodne ideale in svetlinje, za katere se je bojeval v najtežjih časih pod Avstrijo, plačeništvo in reptilstvo! To je impertinenca, ki je nima primere pod soncem! »Slovenski Narod« ni nikdar dobil od nikogar, najmanj pa od kakšne vlade, niti novčiča. Hodil je vsikdar svoja pota, ne oziraje se na levo in na desno in se dal voditi edino in izključno od narodnih idealov, čijih službi se je posvetil ne glede na trenutno razpoloženje ljudskih mas. Od svojega rojstva do danes se je neomahljivo in dosledno boril za narodno idejo in na njegovem praporu je danes kakor pred 57 leti, ko je izšla njegova prva številka, napisano geslo: »Za napredok slovenskega ljudstva in za slovensko idejo«. To svoje stališče je zastopal vsikdar s takšno odločnostjo, da niti eni avstrijski vladi ni prišlo na misel, da bi ga poskusila kupiti z denarjem, kakor je to storila pri »Slovenec«. To ugotavljamo! Ščit »Slovenskega Naroda« pa je ostal čist in neomadeževan tudi v svobodni Jugoslaviji! Saj se bori list za ista načela in iste ideale, za katere je lomil kopja v robstvu! Kakor prej, tako opravlja tudi sedaj zgolj svojo narodno dolžnost in zato nikdar ni zahteval, še manj pa prejel nobene plačila in tudi nobene podpore. Slovenec pa bi ne bila — to povemo »Slovenec« v brk — nobena posebna sramota, če bi tudi kak v resnici nacionalno orientiran list dobival podporo od narodne vlade za delo, ki ga opravlja za uresničenje narodnih idealov, vsekakor pa bi bila ta sramota neprimerno manjša, kakor tista, da se je dal slovenski list podkupiti od nemške dunajske vlade, da je pisal proti slovenski narodni politiki in v prilog germanizatoričnim in protislovenskim težnjam dunajske vlade. Ali ste razumeli, klerikalna gospoda?

— Klerikalni tigri in redukcija bolnikov. Iz infamne beleške, ki jo priobčuje današnji »Slovenec« na naš naslov, si hočemo ogledati samo željo, naj komentiramo odredbo ministristva za narodno zdravje, ki govori o redukciji bolnikov ljubljanske bolnišnice. »Slovenec« je komentiral to odredbo tako, kakor komentira vsak nekraj cen-

tralne vlade, ki jo blati in penja v očeh slovenske javnosti, kjer in kolikor le more. Vajeni smo že klerikalne pesmi, da je vlada kriva vsega nereda, da je zadene odgovornost tudi, če se blizovški mlekarici polomi vozček. Sicer pa imajo klerikalci v svojih rokah monopol za zastopstvo slovenskega ljudstva v Beogradu. Ako bi bilo to zastopstvo kaj vredno ali tako močno, kakor pravijo, bi pač lahko preprečilo — redukcijo bolnikov. Ne moremo se načuditi klerikalni logiki, ki skuša sedaj svojo krivdo odvaliti na druge rame. Vzemite lanske številke istega »Slovenca«, ki danes rolni na Beograd in bi rad zvalil vso krivdo na tuja pleča, in pogledite, kaj so pisali klerikalci pred volitvami v narodno skupščino. Obljube o tem, kako se bo cedil po Sloveniji med in mleko, čim pride v klerikalne roke, so se kar cedile iz »Slovenčevih« predalčkov. Klerikalizem je natobil nerazodnemu slovenskemu ljudstvu, da je SLS tista vsemočna stranka, ki pripelje Slovence iz povojnega kaosa v obljubljeni deželo. Ljudstvo je šlo na klerikalne limanice, »Slovenec« je triumfalno, češ, zdaj smo na pragu zlate dobe, toda voditelji SLS, znameniti klerikalni tigri, so si pač osigurali masne dohodeke in razne ugodnosti za klerikalna gospodarska podjetja, slovenskemu ljudstvu so pa obrnili hrbet. Nič čudnega! Saj so mase v klerikalnih očeh samo sredstvo za doseg egoističnih strankarskih ciljev. 21 klerikalnih tigrov je šlo v narodno skupščino, toda rezultat njihovega »dela za ljudski blagor« je z ene strani enak ničli, z druge pa predstavlja masten zaslužek, ki so ga pobasali tigri sami in njihovi ožji somišljeniki. Položaj slovenskega ljudstva je pa od dne do dne težji. Afront in brezvestna gonja proti srbskemu narodu, hujškanje in demagoško podpihovanje plemenskega antagonizma, ki ga uganja SLS, da izbije čim več kapitala za svoje voditelje, je spravil Slovenijo v tako obupen položaj, da se čudimo ljudski potrpežljivosti, ki še ni obračunala s temi političnimi koristolovci. Klerikalna demagoška politika je kriva, da se srbski narod in njega voditelji čedalje bolj odtušujejo Slovence. In zdaj hočejo ti ljudje zvaliti svojo krivdo na tuje rame. Vsaj toliko takta bi lahko poznali, da bi ne iznašali lastne sramote v javnost.

— Smrt bolgarskega komunista. Te dni je umrl ustanovitelj bolgarske komunistične stranke Dimitrij Blagov. Pokojni je posvetil vse svoje življenje širjenju komunističnih idej. Bil je tudi pionir marksizma v Rusiji. — Samouprava« proti Nemcem. Današnja »Samouprava« nastopa v uvodnem članku proti Nemcem v naši državi, ki so zadnji čas po svojem glasilu »Deutsches Volksblatt« začeli groziti, da se bodo vsi nemški volilci v naši državi pridružili Radičevci stranki, če bo vlada še nadalje nastopala proti njihovim organizacijam. List kratko pripominja, da je prav, da so Nemci še o pravem času pokazali karte in svojo pravo barvo. S temi grožnjami so Nemci s svojimi voditelji Moserjem in Kraftom napravili korak, ki bo imel zanje dalekosežne posledice.

Julijska Krajina. SOVRAŠTVO.

Star sovražnik slovenskega ljudstva županuje v Trstu. Odkar stoji na političnem torišču, se poslužuje zlobe in krivice proti Slovincem. Obmejna politika v Julijski Krajini postopa s Slovenci slabše kakor kolonialna politika z afriškimi divjaki.

Ni čuda torej, da so imeli na sedežu tržaškega županstva samo zaničujoče opazke napram naznanilu, da pridejo v Trst tehniki a slovenskega vseučilišča v Ljubljani, da si tam ogledajo, kar se sicer sploh da v Trstu ogledati.

Z italijanskim ponosom so ignorirali prihod jugoslovenskih tehnikov in ignorirala ga je tudi državna oblast. Ako pridejo nemški študentje s Dunaja v Trst, je vse po konci, ako se prikaže kak madžarski odposlanec, se Trst kar topi v naklonjenosti in uslužnosti pred njim, ako bi prišli Albanci, bi jih s navdušenjem pozdravil doktor Pitacco, jugoslovenske tehnike iz Ljubljane pa se ignorira v Trstu.

Saj nismo nič užaljeni radi tega, ali gotovo je, da je županska oblast hotela žaliti in pokazati svoje zaničevanje Jugoslovenom iz Ljubljane in gotovo je, da je ob njeni strani državna oblast. O tem ni dvoma. Zato pa si treba to zapomniti. Čez sedem let pride vso prav, tako pravi naš pregovor.

Tržaški trgovski krogi ob vsaki priliki povdarjajo pomen Slovenije za tržaško pristanišče in iščejo stikov z njim, ob taki priliki, kakor je dohod mladih slovenskih visokošolcev v Trst, pa se tam povsodi pozabi na uzance vijugastosti in italijanske gospoda se prezirljivo odtegne sprejemu slovenskih dijakov.

To je priložnost, pri kateri znova spoznavamo Italijane in njihovo državo, no oblast, ki neprestano govoriči o potrebi dobrega mejaštva, ki ima na jeziku na stote sladkih in prijateljskih besed, v svojem srcu pa izkoriščanje, sovraštvo in zaničevanje.

Sedanji tržaški slučaj bomo še pogostoma navajali. Uči nas predvsem, da se moramo Jugoslovenci ogibati ljudi, ki nas sovražijo, in krajev, kjer se goji to sovraštvo proti nam!

★ ★ ★

— Slovenski tehniki v Trstu. Po poročilu iz Trsta so slovenski tehniki včeraj popoldne odpluli s parnikom po morju do Miramara. Zvečer je bila v restavraciji »Evropa« intima večerja, katere sta se udeležila tudi konzul Stepanović in pa podkonzul Smiljančič. Danes si tehniki ogledajo olarno, škedenjske plavže in Dreherjevo pivovarno. Tehniki se v petek zjutraj povrnejo nazaj v Ljubljano.

— Iz okolice Buzeta v Istri poročajo, da dobivajo kmetje plačilne naloge, glaseče se na dve liri globe za to, ker ne pošiljajo svojih otrok redno v šolo. Tamkajšnji jugoslovanski kmetje niso plačali 15 do 20 let nikake šolske globe, ker so njihovi otroci redno hodili v šolo. Časi so se izpremenili in z njim tudi šola. Prišli so v njo povsem drugi učitelji, ki morda tudi niso vsi učitelji. Pa jih je tudi premalo. Otroci nečejo v šolo, ker se jih tam zamerja in se ničesar ne nauče. Oblast naj vzame na znanje, da so kmetje pripravljeni vedno vršiti svojo dolžnost ali vršiti jo mora tudi vlada napram njim!

Kakšne zavezničke ima opozicijski blok?

Da je politika opozicijskega bloka ne samo skrajno labilna in brez realnih avspicij na trajen uspeh ali zboljšanje vladajočih razmer, temveč tudi nevarno razdiralno sredstvo, ki lahko rodi za državo in jugoslovanski narod nedogledne posledice, o tem je težko dvomiti. Merilo za kvaliteto politike vsake stranke, ki hoče priti na krmilo, je vedno stališče, ki ga zavzema napram nji inozemstvu. Za sedanjo krizo je značilno, da presojajo vsi inozemski, našemu edinstvu naklonjeni politični krogi politiko opozicijskega kroga skeptično, da po večini simpatizirajo z nacionalnim blokom, ker vidi edino v njem jamstvo za normalen razvoj dogodkov v Jugoslaviji. Nasprotno pa trobijo v opozicijski rog vsi inozemski krogi, ki jim je močna, enotna Jugoslavija bila in ostane trn v peti. O tem, kaj je v bistvu opozicijski blok in kakšne katastrofalne posledice bi zadele Jugoslavijo, če bi se mu posrečilo strmoglaviti vladno nacionalnega bloka in prevzeti državne posle, se najlažje prepričamo iz sodbe, ki jo izreka makedonska tredenta o pomenu naše krize.

Slučajno smo dobili v roke zadnjo številko »Nezavisne Makedonije«, glasilo makedonske emigracije v Bolgariji. Na uvodnem mestu prinaša ta list članek, naslovljen »Srbska monarhija ali jugoslovenska federativna republika.« Članek se glasi:

To je danes komplicirano vprašanje v kraljevini SHS. Njegova rešitev v enem, drugem ali tretjem smislu je odvisna v prvi vrsti od kralja. Kralj mora rešiti za dinastijo in državo usodno dilemo. Če bi poklical Pašiča ter mu poveril mandat za nove volitve, bi zašel v ljuto borbo z opozicijo, ki predstavlja tri četrtine prebivalstva. Če se odloči za Davidovčica, bi to pomenilo, da je pristal na skrajne Radičeve težnje, ki gredo najprej za hrvaško, pozneje pa morda tudi za splošno jugoslovensko republiko. Zares, položaj je težaven. Toda težaven, zapleten in riskanten bo dotle, dokler ostane Pašič in kralj sužnja pansrbske ideje(?). Zakaj srbsko plemo, ki je številčno in kulturno šibkejša od ostalega prebivalstva, nikakor ne more prodrati niti z avtoriteto niti s terorjem. Celo če trenutno predpostavljamo, da zmaga pri novih volitvah, kar je precej neverjetno, ali pa da nastopi s krvavo diktaturo, bi ne moglo dolgo upravljati države. Taka eventualnost bi vzbudila nove sile med zatiranimi (?) prebivalstvom ter bi ga privedla v borbi do

skrajnosti. To pa pomeni položiti na tehtnico ne samo dinastijo, nego tudi obstoj Jugoslavije. Nihče seveda ne more predvidevati komplikacij. Eno pa je jasno že sedaj, da namreč Srbiji, ki je edina kriva ne samo sedanega nepetega položaja, temveč tudi iz tega izviraajočih komplikacij, ne bo nihče prizanašal (?). Italija se nikakor ni prodala Srbiji, da jo brani in podpira. Drugače misliti je samoprevara.

Jugoslovensko krizo je mogoče rešiti samo v tem slučaju, da se Pašičeva vlada odpove pansrbski ideji, kralj pa skomina na monarhističnem jezlu. V tem slučaju je lahko najti izhod. Ljudstvo bo popustilo, čim dobi popolno avtonomijo. Država bi dobila za življenje sposobne faktorije iz vrst ljudstva, ki živi zdaj v medsebojnem sovraštvu. Ti faktoriji bi državi pomagali na noge. Avtonomna uprava v posamnih oblasteh, združenih v federativno državo, nikakor ne nasprotuje interesom dinastije. Praktičen primer za to nudi bivša Avstro-Ogrska (?). Zelo napaden bi bil korak, če bi se kralj Aleksander zanašal samo na srbske bajonete (?). Teror in tiranija nad prebivalstvom lahko samo poostri proces, ne more ga pa rešiti.

Kar se tiče makedonskega prebivalstva, je navajeno krvave borbe in se ne boji nikogar, dokler ne dobi svojih pravic. Vsi poizkusi srbskih šovnistov, da z nasiljem zatro njegovo čustvo in zavest, ostanejo brez uspeha. Zato nismo mi tisti, ki žalujemo. Mi smo globoko prepričani, da če se kralj in Pašič pravdaščno ne spametujeta, pokopljete pansrbska ideja Srbijo in omogoči življenje ostalemu prebivalstvu.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek 13. maja: Zaprto.
Sreda 14. maja: Ana Karenina. Red E. Četrtek 15. maja: Izgubljene duše. Red B. Petek 16. maja: Kamela skozi uho švanke. Red D.
Sobota 17. maja, nedelja 18. maja, ponedeljek 19. maja in torek 20. maja: Zaprto radi gostovanja Hudožestvenikov.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Torek 13. maja: Tosca. Red A.
Sreda 14. maja: Zaprto.
Četrtek 15. maja: Faust. Red C.
Petek 16. maja: Manon Lescaut. Red P.
Sobota 17. maja: Selo Stepančikovo. Izven.
Nedelja 18. maja: Življenjski boj. Izven.
Ponedeljek 19. maja: Jekaterina Ivanova. Izven.

★ ★ ★

— Hudožestveniki v Ljubljani. Uprava Narodnega gledališča je dobila od vodstva Hudožestvenikov brzojavko v kateri ji isto sporoča, da so morali Hudožestveniki svoje gostovanje v Splitu na splošno zahtevno podaljšati za par predstav. Vseled tega se preloži tudi gostovanje Hudožestvenikov v Ljubljani in se vrši isto o sledečem redu. V soboto, dne 17. tm. »Selo Stepančikovo«, nedelja 18. tm. »Življenjski boj«, ponedeljek 19. tm. »Jekaterina Ivanova«. Če kupljene vstopnice ostanejo v veljavi in sicer za isti red kakor so bile kupljene vstopnice od 13. veljajo za predstavu 17., vstopnice od 14. veljajo za predstavu 18 in vstopnice od 15. veljajo za predstavu 19. tm., naj se vrstni red predstav nič ne spremeni, ki je spremenjen samo datum. Kolikor je upravi sedaj znano, se pripeljejo Hudožestveniki v petek, dne 16. tm. v Ljubljano in sicer iz Trsta. Prosimo občinstvo, da vzame to spremembo gostovanj na znanje.

— Ana Karenina v gledališču v Co. stanzi v Rimu. Te dni se je prizorila v gledališču Costanzi v Rimu trojezanska opera »Ana Karenina«, delo mladega mojstra Robbiana, po znanem Tolstojevem romanu. Izbrano občinstvo je napolnilo gledališče. Navzoča je bila tudi italijanska kraljica Jelena s prestolonaslednikom in princezino Mafaldo. Opera je imela najslajnejši uspeh in rimski listi jo hvalijo, kot izborno delo, ki se bo trajno izvajalo.

— Cankarjev »Peter Klepec« v nemškem prevodu. Nedeljska »Prager Presse« priobčuje Cankarjevega »Petra Klepeca« v nemškem prevodu. Prevod izpod peresa P. O. je prav dober.

— Studijo o Otonu Zupančiču priobčuje »Srpski Književni Glasnik« v zadnjih treh številkah. Studijo je napisal Niko Bartulović.

— Muzejsko društvo je imelo dne 28. aprila svoj občni zbor. Ker je bil predsednik g. dr. Jos. Mantuani na bizantinološkem kongresu v Bukareštu, je vodil zborovanje podpredsednik mons. Viktor Steska. Glavno odborovo delo se je osredotočilo v izdajanju društvenega glasila »Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo«, ki je izšlo v dveh polovicah, v zgodovinski in prido-pisni. Kakor se čuje so člani zvezkom zadovoljni. Sam tisk je stal 17.000 Din. Čla-

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

varuje Vaše drago perilo.

8137

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znanko „Jelen“!

nov je društvo imelo 862. Odpadlo jih je okoli 30, nekaj valed smrti, drugi radi nepovoljnih nemirnih razmer; novih članov je pristopilo 20. Zadnji letnik jih je plačalo šele 182. Za društvo je važna zamena društvenega glasila s publikacijami raznih inozemskih društev. Tako društva se množe in s tem raste vrednost samostojnih spisov. Smrt je med drugimi člani pobrala v minulim letu tudi dva člana, ki sta bila društvu svesta od početka, prof. Maks Pletersnik in zgodovinarja dr. Fr. Kosa, ki je bil tudi marljiv sodnik, časten član društva in podpornik, ki je leta 1907 daroval v društveno namene 1000 K. Idealni sodniki-kor je imelo društvo vedno dovolj; žal, da je bilo gmohtnih premalo. Pokrajinska uprava je darovala društvu 1500 Din. Slavenska banka 1000 Din in Zadruga Gospodarska banka 300 Din. Dolg znaša na dan občnega zbora 1666 Din, poleg tega dve nagradi za zadnji letnik še niso izplačani. Novi letnik bo izšel takoj, ko bodo tiskovni stroški zagotovljeni. Kustos prirodopisnega oddelka ljubljanskega muzeja g. dr. Fran Kos je poročal kot predsednik oddelka za varstvo prirode in prirodnih spomenikov o delovanju tega oddelka v času od 28. febr. 1923 do 28. aprila 1924. Oddsek je imel 10 dobro obiskanih sej. Referati so bili zanimivi, debate živahne. Sklepele so se o zaščiti planinskih orlov, ptičjih gnezd, mestnih nasadov, razpravljal o akciji za snavanje sorodnih institucij, o zbiranju gradiva za zaščito prirode v celi državi, oddsek je uredil pravilnik, za preskrbo prirodnih parkov in pripomogel, da so se izdali lepaki v zaščito prirodnih parkov. Glede varstva špilj in špiljske favne se je osnoval pododsek. Stortle so se pripravile za varstvene parke na Pohorju pri Sedmih jezerih v Triglavskem pogorju itd. V debati o Glasniku Muzejskega društva za Slovenijo, je prevladovalo mnenje, da je treba glede gmohtne strani bolj zainteresirati banke in bogate zasebnike in ne v zadnji meri državo. Sprejel se je predlog, naj se zgodovinskemu delu Glasnika oddelk glasi podnaslov: »Del za arheologijo, narodopisje in zgodovino, ter da naj določi odbor urednika za etnografski del. Glasnik naj ostane razdeljen, kakor doslej, v dve polovici in naj ima iz gmohtnih ozirov skupni ovoj za obe polovici. Sprejeli so se tudi predlogi vseuč. prof. dr. Hadžija, naj prinaša Glasnik kratko vsebino razprav v kakem svetovnem jeziku; naj stopi Muzejsko društvo v zvezo z nekaterimi norveškimi društvi. Odklonil se je predlog za povišanje članarine od 25 na 50 Din. Odbor se je pooblastil, da na mesto odstopivšega odbornika kooptira drugega člana, a le do prihodnjega občnega zbora.

— Ogled umetnostnih spomenikov v Ljubljani priredi v sredo 14. tm. Umetnostno-zgodovinsko društvo. Na programu je ogled frančiškanske, nunske in križevske cerkve ter kapelice. Vodil bo mgr. V. Steka. Sestanek točno ob 15. popoldne pred frančiškansko cerkvijo. Dostop imajo člani in prijatelji društva.

Glasbeni vestnik.

— Koncert Thierry - Betetto v Trstu. Za danes zvečer v dvorani Circolo Artistico napovedani koncert Thierry-Betetto je bil odpovedan na nedoločen čas. V Gorici se vrši jutri napovedani koncert v dvorani Trgovskega doma.

— Ženski zbor državnega ženskega učiteljskega v Mariboru nastopi v soboto, dne 17. tm. ob 20. zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Gojenke učiteljske izvajajo na prvem svojem koncertu v Ljubljani nadvse vestno in raznolično sestavljen koncertni program. Z istim programom so nastopile še v Mariboru in Ptuj in to z najlepšim uspehom. Priprani smo, da bode ljubljansko občinstvo v obilnem številu posetilo ta koncert, saj mu bode nuden lep umetniški užitek. Vstopnice v Matični knjižarni.

— Matineja Zveze godbenikov. Pred nedavnim časom bi se morala vršiti Matineja Zveze godbenikov za Slovenijo, na katerem naj bi se ponovili Smetanovi simfonični ciklus »Ma vlast«. Vseled sportnega dneva bila je takrat matineja preložena. Ker pa se sedaj ta matineja ne vrši, prosimo vse one, ki so takrat kupili vstopnice, da jih vrnejo, nakar se jim povrne tudi denar. Vstopnice naj se vrnejo v Matično knjižarno.

— Ustanovitev pevskega društva v Domžalah. V nedeljo, dne 18. maja ob 8. dopoldne se vrši v Restavraciji pri kolodvoru ustanovni občni zbor pevskega društva Domžale s temle sponoredom: 1. Pozdrav predsednika pripravljalnega odbora, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. čitanje pravil, 5. volitev, 6. raznoterosti. Da tudi na tem polju postavimo mogočno podlago, vabimo vse, katerim je petje narodnih in slovanskih pesmi pri srcu, da se ustanovnega občnega zbora sigurno vdeležijo.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Ljubljani (Narodni dom) sporoča svojemu članstvu, da je društveni sluga pričel pobirati članarino za leto 1924 po hišah. Kdor hoče poravnati članarino osebno, naj to stori pri hišniku, ki ima plačilne listke. Opozorjamo članstvo, da po društvenih pravilih preneha biti član društva, kdor je s članarino 6 mesecev v zaostanku. Brat, sestra, ki še nisi poravnala članarine, stori svojo dolžnost! Zdravo! Odbor.

Turistika in sport.

JADRAN : S. S. K. MARIBOR 2:4. S. K. Jadran (Ljubljana) je gostoval včeraj v Mariboru in podlegel kljub konstantni premoči v razmerju 4:2. Jadran je imel skoraj dve tretjini igre v svoji roki, vendar njegov rjupad ni znal izrabiti lepe šanse, ki so se mu nudile. Odpovedala pa je obramba. Goali so padli za Maribor iz treh predorov in enega penaltija.

Nikolaj Nikolajevič o bodoči Rusiji.

Poročali smo že, da se je veliki knez Nikolaj Nikolajevič pred kratkim odločil zbrati vse ruske nacionalne sile v inozemstvu in stopiti na čelo pokreta, ki naj strmoglavi boljševiško vladno in omogoči ruskomu narodu svoboden gospodarski in politični razvoj. Na velikonočno nedeljo ga je obiskal ugledni ameriški novinar, ki je imel z njim daljši pogovor o perspektivah glede obnovitve nacionalne Rusije. Nikolaj Nikolajevič je izjavil med drugim:

»Doslej nisem sprejemal nobenega zastopnika tiska. Zdaj pa sem sklenil storiti izjemo in sicer iz dveh nagibov. Prvič zato, ker se zadnji čas v zvezi z dogodki v Rusiji pogosto govori in piše o meni in ker mi pri tem pripisujejo načrte in misli, ki so mi popolnoma tuje. Drugič zato, ker me zelo veseli, da vidim v vaši osebi predstavitelja tistega naroda, čigar odnosi napram Rusiji vzbujajo v srcih čustvo iskrene hvalečnosti in priznanja. Ruski narod in ruski patrioti nikoli ne pozabijo, kako izdatno pomoč je nudila Amerika nesrečni Rusiji takrat, ko je bil njen obstanek in njena bodočnost na kocki, ko je stala njena deca pred katastrofalno lakoto. Ruski problem je tako komplikiran in obsežen, da ga ni mogoče objeti in pojasniti v pogovoru. Lahko vam pojasnim svoje stališče na to, kar se mi zdi v tem slučaju glavno. Kaj se godi v Rusiji, je znano vsem, ki se za ondotne razmere zanimajo. Teror, brezpravnost, nasilje in teptanje principa privatne lastnine, neznošni davki, pogazene državljanske pravice in splošna lakota. Vse narodne svetinje so oskrunjene, mnogo sivečnikov in menihov je našlo v tem kaosu mučeniško smrt. Drugi živijo v strašnih razmerah v preganstvu. Boljševiki posegajo po narodni duši, iz katere so hoteli izriniti vse religiozne in pravne sile. Vse to pa ni imelo uspeha, kajti ljudstvo se vrača v narodno pravoslavno cerkev. Rusija je živeča in bo živeča v veri, vera jo reši.

Mi v tujini ne smemo reševati za ruski narod temeljnih problemov državne ureditve. Ti problemi morajo biti rešeni samo na ruski zemlji sporazumno in v skladu z zahtevami ruskega naroda. Nova doba, po padcu komunističnega režima, se mora začeti takoj, da pomirimo državo ter jo skušamo dvigniti iz kaosa in ponižanja, v katerem je sedaj. Mnogo zlobe in krivoločnosti se je nabralo v ljudstvu v tem težkem času. Koliko mladine je boljševiški režim dočela pokvaril! Mir, zakonitost in red mora nadomestiti neomejeno oblast terorja. Izmučeni in izstradani ruski narod si mora svobodno oddahnuti in čutiti, da ga več ne teži nasilje. Zdaj je Rusija v rokah stranke, ki vlada v imenu stanovskih in internacionalnih interesov. Njeno mesto mora zavzeti nacionalna vlada, ki bo priznavala enake pravice za vse stanovne in stranke. Ta vlada mora biti močna in odločna, pa tudi pravična in uvidevna. Njen princip mora biti zaščita svetih državljanskih in osebnih pravic, privatne lastnine in pravnega reda.

V socialnem življenju imamo zadnjih sedem let temeljite spremembe. Zemlje, ki jo obdelujejo kmetje, jim ne sme nihče vzeti. Toda kmetje bodo zadovoljni šele takrat, kadar bo njihova lastninska pravica pod zaščito državne oblasti. Priprčan sem, da je pri večini veleposelstnikov dozorelo spoznanje, da morajo tudi oni nekaj žrtvovati v interesu države. S svoje strani pa je dolžnost vlade, dati odškodnino onim, ki so izgubili svoja posestva v prid kmetom. Zahtevati od kmetov odškodnino za to, kar je bilo uničeno ali pokradeno v začetku revolucije, je seveda nemogoče. Nad prošlostjo je treba napraviti križ, toda čim pride na krnilo nova vlada, bo najstrožje prepovedano vsako poseganje po privatni lastnini.

Naša industrija je tudi uničena in do tal porušena. Na tem polju čaka bodočo rusko vladno najtežja naloga. Industrijo bo mogoče obnoviti le tedaj, če bo v polni meri priznana privatna lastnina in osebna iniciativa. Eksperimenti komunistične uprave, ki so šli za tem, da država konfiscira vsa produkcijska sredstva, so jasno pokazali, kako pogubne so te metode za vsako državo. Brez dvoma bo po restavraciji normalnega industrijalnega življenja položaj delavstva zakonitim potom urejen tako, da bodo delavci nacionalne Rusije bili siti in zadovoljni, kakor so sedaj v delavsko - kmetijski republik. Ljudstvo pa je treba povedati resnico. Mnogo let poteče, preden bo obnovljeno in nadomeščeno vse to, kar je uničila revolucija. Rusija ima neizmerna prirodna bogastva in čudovito življenjsko silo, ki jo je pokazal naš narod, kajti pred njim ni še nihče v zgodovini pretrpel tako katastrofalnih udarcev. Dela bo v Rusiji dovolj in njena obnovitev pomeni ključ za rešitev svetovne gospodarske krize. Ne dvomim, da pride po obnovitvi nacionalne Rusije porušeno svetovno ravnotežje zopet v normalni tir.

Dolga leta bo morala Rusija žrtvovati vse sile za ureditev notranjega življenja. V Rusiji je mogoča samo ruska politika. Vsem iskrenim prijateljem, ki nočejo zlorabiti njene začasne onemoglosti, dá bodoča Rusija na razpolo-

go široko polje za industrijska podjetja in obrat kapitala. Pravega prijatelja spoznaš v nesreči. Kdor pokaže, da je prijatelj Rusije tudi takrat, ko gre za njeno obnovo, lahko računa z njenim priznanjem in hvaležnostjo v bodoče.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 13. maja 1924.

»Slovanstvo« klerikalne stranke

Klerikalni listi do zadnjega časa niso radi pisali o Slovanstvu in ako so pisali, so pisali tako, da je bila iz vsake vrste razvidna njih mržnja in njih sovraštvo proti slovanski ideji. To njihovo stališče proti slovanskemu pokretu je bilo znano vseh slovanskih javnosti. Zato sta vzbudila dva članka, ki jih je nedavno tega priobčil »Slovenec« o Slovanstvu, ne samo med Slovenci, marveč tudi v srbski javnosti precejšnjo pozornost. Ne morda zaradi tega, ker bi vzbujala mnenje, da so klerikalci spremenili svoje načelno naziranje o slovanskem vprašanju, temveč zato, ker se klerikalci v teh »Slovenčevih« člankih predstavljajo svetu kot stari slovanci, ki se lahko v svojem slovanskem prepričanju z uspehom merijo z Aksakovim, Palackim, Strossmayerjem, Čelakovskim, Kollarjem in z drugimi velikimi propovedniki slovanske misli.

Beogradska »Samouprava« je posvetila temu klerikalnemu »Slovanstvu« izrpen članek, v katerem z žgocim sarkazmom žigosa klerikalno »slovanstvo« mišljenje in čustvovanje ter ga zaključuje s tole fino ironizacijo:

»...Slovenec priznava, da je bilo njegovo Slovanstvo zelo različno od srbskega Slovanstva. Srbsko Slovanstvo je bilo osnovano pod uplivom zapadnjaških liberalnih idej. »Slovenčev« Slovanstvo pa je istovetno s Slovanstvom — Aksakova itd., ker je želelo, da se ustvari v okviru Avstrije in s pomočjo Avstrije. Srbska slovanska ideja je po svojem duhu — germanska ideja, a klerikalna slovanska ideja je čisto — slovanska! »Slovenec« naglašja, da je tudi dr. Krek bil nasprotnik te srbske slovanske ideje. Obenem pa slavi Kreka kot največjega predstavitelja slovanske ideje. Končno naglašja »Slovenec«, da so bili pristaši njegove stranke tudi med vojno čisto slovansko orijentirani. Prevarili so se samo glede rezultatov vojne, ker so mislili, da zmaga Avstrija in samo radi tega so bili protiruski in protisrbsko razpoloženi. Klerikalci so torej mislili, da zmaga Avstrija in Nemčija in da potem cesar Viljem s svojimi nemškimi generali pokliče v življenje njihove slovanske ideale! Ker pa so se v tem oziru prevarili, so se sedaj povrnili k čisto slovanski ideologiji Aksakova, Slovackega, Palackega, Čelakovskega, Strossmayerja, ki živi sedaj samo še med hrvatskimi radičevci in ruskimi boljševiki.

V teh stavkih je nazorno očitano in označeno klerikalno »Slovanstvo«, to je tista orientacija, ki je hotela in menda v svoji glupi mentaliteti še hoče slovansko bodočnost graditi s pomočjo — Viljema in nemških generalov!

— Prihod dr. Ninčiča v Ljubljano. Zunanji minister dr. Ninčič je danes ob 11.30 dopoldne prispel v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru so pričakovali zunanjega ministra veliki župan dr. Šporn, komandant dravske divizijske oblasti general Stojanović in generalni konzul Češkoslovaške republike dr. Otokar Beneš. Minister je takoj po prihodu zagrebškega brzovalca izstopil iz svojega kupeja ter se razgovarjal z gori imenovanimi, kakor tudi s postajnačelnikom viš. nadzornikom Ludvikom. Ob 11.45 se je zunanji minister dr. Ninčič odpeljal na Gorenjsko.

— Upornost proti vladnim odredbam. Kakor je znano, je veliki župan na pritožbo opozicije v mestnem občinskem svetu razveljavil vse sklepe črno-rdeče koalicije glede poklicnega gasilstva in glede namestitve novih uradnikov ter izrecno prepovedal, da bi se v občinski proračun sprejele postavke glede novih uradnikov in glede poklicnega gasilstva. Proti temu odloku se je koalicija pritožila na ministrstvo, ki pa je ta ukrep velikega župana potrdilo v cellem obsegu. Stvar je s tem postala pravomočna. Klerikalno - komunistična večina je sklenila vložiti proti tej odločitvi tožbo na upravno sodišče in je obenem zaprosila vladno, naj prizna tej tožbi odločilno moč. Veliki župan je to prošnjo odbil in znova naročil, da mora mestni župan striktno izvesti njegov ukaz, tičeč se poklicnega gasilstva in namestitve novih uradnikov. Župan dr. Perič pa tega ukaza ni izvršil, marveč je pridržal v službi tako poklicne gasilce kakor tudi nove uradnike ter dal vsem, kakor da bi se ne bilo ničesar zgodilo, 1. maja nakazati plače. Državna avtoriteta, kje si? Kaj pravi k temu gospod veliki župan? Ali bo mikno prenašal, da bo župan dr. Perič vladne ukrepe metal pod klop, kakor da bi zanj sploh ne obstajala državna oblast? Ali imamo v Ljubljani že klerikalno - sovjetsko republiko? Zdi se, saj že dlje časa obstoje med mestnim delavstvom sovjeti, ne da bi proti njim vlada ganila z mezinem, dasi je še vedno v veljavi zakon v zaščito države!

— Par besed o prevedbi. Iz uradnih krogov nam pišejo: Med uradnim gre in potuje danes čudotvorna beseda »prevedba«. Po dnevi jo imajo uslužbenci na jeziku, po noči se jim prikazuje v sanjah, zdaj kot rešilni angelj, zdaj kot zločest vrag. In to zibanje v sladkem upu, to vicanje v strahu in trepetu traja že nad pol leta. Merodajni krogi v Beogradu pa se ne zmenijo za vse to nič in hodijo okrog prevedbe kakor mačka okrog vrele kaše. Zagrabite, vendar že enkrat za delo in skončajte je! Saj ni nobena »copernija«, ko pa imamo uradniški zakon in uredbo o razvrstitvi. Uvrstite vsakega tja, kamor spada po svoji teoretični izobrazbi in vračunljivih službenih letih, pa je stvar končana. Obetalo se nam je, da dobimo povišane plače vsaj do 15. maja izplačane, toda o izvršeni prevedbi v sodnem in političnem resoru ni še duha ne sluha. In priti utegne junij — vsaj je do tje le dobrih 14 dni — pa še ne bo prevedba končana in mi ubogi uradniki dobimo zopet plačo po starem. Ako se to zgodi, potem je nemarnost merodajnih gospodov na dlani. In kako se tudi čuje: finančni in poštni uradniki so že prevedeni in tudi prejemki po novem zakonu so se jim že izplačali; učitelji so že prevedeni, pa še nimajo plače, sodni in politični uradniki pa čakamo še na obje.

— Klerikalni puristi. »Slovenčev« uredništvo je najelo posebnega sodnika, ki brska po vseh naprednih listih in išče, kaj bi v svoji omejenosti požrl. Čim najde besedo, ki je ne pozna njegov pičli slovanski slovar, zavzame takoj pozo zagovornika slovenščine in purista, ki živi v trdnem prepričanju, da je samo klerikalna materinščina pravilna. »Vzeli smo na znanje običujanje in norčevanje iz materinščine, da se od intriganov hujša proti naši listi« in svetujemo klerikalnim puristom, naj v bodoče čistijo svoje smetišče. Vsaka metla ima namreč dva konca, in če »Slovenec« ne zadostuje ta ugotovitev, mu lahko postrežemo z drugim koncem.

— Šmarnični reditelji. »Slovenec« poroča, da bodo odslej pri šmarničah nadzorovale posebno mladino posebne akcijske čete, cerkveni ali šmarnični reditelji. V ljubljanskih cerkvah namreč ni vse v redu. Maj je sploh nevaren mesec, pa se lahko zgodi, da mladina pozablja, kje je. »Slovenec« je celo mnenja, da bi kazalo take »lahkomisležne« posaditi v zapor. Nam se pa zdi, da bi kazalo posaditi v zapor tiste volkove v ovčji koži, ki so spremenili cerkev v javen lokal za politične shode in ubili v ljudstvu pravi verski čut. Kako to, da se klerikalizem zgraža nad nedostojnim vedenjem v cerkvi? Saj Slovenija še nikoli ni bila tako klerikalna in katoliška, kakor sedaj. In klerikalno časopisje vendar ne preneha trobiti, da je SLS tista stranka, ki je moralno prekosila sloven. ljudstvo in ga vodi nazaj h Kristusu - kralju. Komu bi torej verjeli — besedam ali dejanjem?

— Cenjene naše naročnice opozarjamo na priposlane jim položnice ter prosimo, da nam pošljejo vsi oni, katerim je naročnina v aprilu in maju potekla, obnoveitev naročbe na »Slovenski Narod« pravočasno do 28. maja t. l., ker bomo drugače — žal — primorani neplačnikom prekniti s tem dnevno pošiljanje našega lista.

— Davščina za ljubljanske cerkvenike in organiste. Važno za vse davkoplačevalce! Na ljubljanski mestni hiši je javno razglašena odločba, glasom katere imajo katoliški davkoplačevalci k državnim davkom plačevati posebno doklado kot prispevek k službenim prejemkom ljubljanskih cerkvenikov in organistov. Deloma so prizadeti tudi katoliški občin Most, Dobrunje in Ježica, v kolikor so pod jurisdikcijo šentpeterske župnije. Obenem razgrinja mestni magistrat od 15. do štetega 28. t. m. imenik prizadetih davkoplačevalcev. — Drugoverci so sicer izločeni, vendar je možno, da je ta ali oni vmes, ker nima magistrat nobene posebne evidence po veroizpovedanjih in tudi podatki nekaterih cerkvenih uradov morda niso izčrpani, ker se marsikak novopriseljenec sploh ne zgleda pri svoji verski občini. Zato je zlasti za drugoverce in brezkonfesionalce zelo važno, da vpo-gledajo v zgoraj naznačenem roku imenik davkoplačevalcev in sebe eventualno izreklamirajo. Pozneje, ko se bo izvršila razdelitev celotne kvote, ki zna-

ša za Ljubljano letnih 86.321 Din 36 p, za Moste 8321 Din 36 p, za Dobrunje 2669 Din 24 p in za Ježico 231 Din 92 p, na vse one tisoče davkoplačevalcev in bo davčni urad začel dokladati pobirati z davki vred, bo izključena faktična možnost, dokladati komu črtati in jo ponovno porazdeliti med vse ostale, dokladi podvržene osebe, da ostane skupni letni prisvek per 90.000 dinarjev neokrnjen, kar mora ostati na vsak način.

— Potres. Dne 12. t. m. dopoldne okoli 9.47 so zaznamovali vsi Belarjevi potresomerji precej močan potres v bližini. Maksimum 26.8 mm v daljavi kakih 160 km. Kmalu po zaznamovanju bližnjega potresa so došli učenici 4. letnika meščanske šole na Jesenici in st ogleдали naprave našega »Triglavskega observatorija«. Prof. dr. A. Belar je podal jasno in živo sliko obiskovalcem v dvehurnem predavanju, kaj nam vse pripovedujejo potresomerji o potresnih pojavih.

— Kolegijski večer društva Pravni-ka v sredo 14. tm. ob osmih zvečer v restavraciji hotela »Union«. Gg. člani se vabijo, da se sestanka mnogobrojno udeležijo.

— Inženjerski izpit sta s prav dobrim uspehom naredila na dunajski gospodarski šoli gg. Stane Konjar in Igo Oraš. — Ali so tudi pri tem izjeme? Pišejo nam: Slučajno sem dobil v roke rešitev škofjskega ordinarijata, da se dovoljuje ženi nu X. spregled dveh cerkvenih oklicev. Zaučili pa sem se, kako to, da ti na rešitvi predpisane kolke za 20 dinarjev. Znano nam je namreč, da so oblasti tozadevno dobili strog nalog, da se ne »vloga v ploč rešitvi, če ni priložen kolek za kolikovanje rešitve. Ordinarijat je v tem slučaju urad, ki se ima — vsaj po mojem mnenju — rav-nati po obstoječih predpisih glede kolikov. Ali pa ima morda kak poseben privilegij v tem oziru? Vsekakor bi bilo umestno pojasnilo v tej zadevi, da se pojmi razbi-striti.

— Iz Podnarta. V nedeljo je vprizorili dram. odsek podružnice »Jugoslav. Matice« v Podnartu rusko dramo »Spavaj moja deklica«. Za podelješke igralce precej težka igra je prav dobro uspeła. Vsi igralci so se poglobili v svoje vloge. Izborne so bile ženske moči. Gosp. Mara Pogačnikova je bila kakor ustvarjena za vlogo nesrečne lepe »Aze«, ki prepozno spozna pomen življenja in zakona. Njena prijetna zunanost je mnogo pripomogla k uspešnemu nastopu. Pa tudi pri izbiri nesrečne, mehke »Zlate« je imel režiser srečo. Domača gosp. učiteljica se je sila vživela v igro in tudi pri njej smo opazili, da je bila docela kos svojih nalogi. Med moškimi bi omenili tihga in mirnega g. Pistrja, visokošolca, ki je prav dobro pogodil težko vlogo lakoholnega Olega, ki se predzno bori za ljubezen lepe mačke. Igra je bila kljub slabemu vremenu prav dobro obiskana in žeteli bi bilo, da bi včerajšnji uspeh bodril naša igralca, da bi čim prej priredili še kak taklo posrečenega in lepega.

— Tečaj za gozdne in lovške čuvaje. V Kostanjevici na Dolenjskem se vrši pri odnotnem gozdnem oskrbništvu tečaj za gozdne in lovške čuvaje in s njim tudi tečaj o ribarstvu in sicer v času od 1. julija do 12. julija t. l. Sporazumno s direktorju šum se določa, da se tega tečaja lahko vdeležijo tudi ribiški čuvaji in sploh zainteresirane, ki se zanimajo za ribarstvo in ribogojstvo. Za omenjeno število vdeležencev je preskrbljeno za stanovanje in hrano po režijskih stroških. Potrebni vdeleženci se podele tudi podpore. Prijave kakor tudi prošnje za podporo, katerim je priložiti ljudskošolsko izpustnico, naravnost in ubožno sprinčevalo ter morebitno pričevalo gospodarja pri katerem je prosilec uslužben je vložiti pri velikem županu za ljubljansko oblast najkasneje do 1. junija t. l. Ta tečaj ne daje nikakoršne pravice do kakšnega naslova ali kake usposobljenosti.

— Odbor za Malgajev spomenik v Guštanju je prejel sledeče nadalnje prispevke od gg. nabiralcev: Dr. Rado Kušej, Ljubljana Din 1060, Ida Svetlinova, Vransko 170, General Maister, Maribor 1725, Vinko Zahraštak, Škofja Loka 52, Savitnica posojilnica, Zalec 50, Hipotekarna banka 100, je klarna grofa Thurnskega, Ravne 500, gozdna uprava Jurija Vincenca Thurna na Ravnah 500, skupaj Din 4157, prej 17.998, celokupna vsota Din 23.955. Nadalje je darovala jeklarna Jurija grofa Thurnskega 500 kg cementa in dostavila na svoje stroške dva delavca. Odbor izreka tem potom vsem nabiralcem iskreno zahvalo, osobito še veliki kudošnosti jeklarni na Ravnah, prosti pa še vse, ki so prešli nabiralne pole, naj pospešijo nabiranje in pošljejo nabrani denar odboru, ki ga nujno rabi, da plača stroške, ker spomenik bo do 15. tm. dogovljen.

— Gladovna stavka v beogradskih policijskih zaporih. V zadnjem času so se razširile različne vesti o grdem postopanju beogradskih policije. Te domneve pa so bile potrjene sedaj s gladovno stavko, ki je sedaj izbruhnila v policijskih zaporih. V četrtki je čulo več pasantov, idočih mimo policije, obupne krike na pomoč, ki so udarjali iz poslopja policije. Kasneje se je ugotovilo, da so orožniki pretepali nekega dečka. Proti temu je glasno protestiral šofer Dušan Stefanović, ki je videl prizor. Razjarjeni orožniki so nato navallili na slednjega in ga vtaknili v takozvano celico »Odzak« (dimnik). Radi tega so se uprli zopet kamfenci, ki so inženirski pravci upor. Uradniki in orožniki so upor komaj udušili, za kazeno pa so jetniki dobivali sedaj dnevno samo hleb kruha. Jetniki so nato začeli tjavajati gladovno stavko, ki traja že od četrtka. Beogradska javnost je radi brutalnega dogodka silno ogorčena in to tembolji, ker policija o vsem popolnoma molči. Beogradski listi zahtevajo, da se uvede najstrožja preiskava in navajajo poseben slučaj, ki se je dogo-dil pred dnevi, ko je skupina jetnikov, ki so jih peljali v policijske zapore na javni cesti glasno proslila pasante, da jih varujejo pred nasiljem policije. Uvedena je obširna preiskava.

— Pri poročilu o nedeljski tomboli se ima glasiti, da je bil prvi dobitnik, zlata ura, vreden 6000 Din in ne kakor je bilo pomotoma navedeno 1000 Din.

— Izjava. Zastopniki gostilničarjev in trgovcev finančnega okrožja radoviškega okraja so večeraj v znak protesta proti krivičnemu taksnemu zakonu in pa proti razlaganju tega zakona, namreč, da mora v vsaki vasi, kjer so 3 gostilničarji, eden biti uvrščen v najvišji razred ne glede na promet, in tudi proti neustretnemu odloku, da bi glasoval gostilničar za ali proti trgovcu in obratno, opustili vsako sodelovanje v tej komisiji. V obrambo gostilniških in trgovskih interesov storijo nadaljnje korake. V Ljubljani 13. maja 1924. Herman Tomac na Bled, Lovro Humer za Jesenice, Josip Ambrožič za Begunje, Leše, Mošnje in Ljubno, Peter Šilar za trgovce Jesenice, Javornik, Koroška Bela in Leopold Dore za kranjskogorski okraj.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 4. do 10. maja izkazuje to-le statistiko: Umrla je 36 oseb, 19 moškega in 17 ženskega spola (tujcev 13.). Smrtni vzroki: šivljenska slabost 5, jetika 7, pljučnica 1, sestrupljenje rane 1, možganska kap 1, srčna hiba, boleznii šilja 2, rak 2, drugi naravni smrtni vzroki 17. Med tem časom se je rodilo 31 otrok, 15 moškega (1 mrtvorjenec) in 16 ženskega spola. Naznanjene nalezljive bolezni: davica 1, dušilni kašel 1.

— Zdravniška mesta. Ministrstvo za narodno zdravje razpisuje mesto referenta za šolsko higijeno pri ministrstvu prosvete in 17 mest školskih zdravnikov v raznih krajih države. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— En krajcar hišnega davka so ljubljanski hišni posestniki plačevali od leta 1441. do 1754. in sicer v nagrado za to, da so leta 1441. hrabro odbili napad celjskega grofa na ljubljansko mesto. To je razvidno iz Vrhovčeve knjige »Ljubljanski meščanec«. Ali ni nesreča, da so leta 1754. ta nizki hišni davek odpravili?

— Zahvala. Ruski begumec K. se tem potom iskreno zahvaljuje plemeniti dami, ki je podarila večeraj popoldne na Cesti na južno železnico njegovi hčerki 100 dinarjev.

— Smrtina kosa. Dne 12. t. m. je umrl g. Jože Dolinar, p. d. Kocjan, posestnik in gostilničar v Kozarih pri Dobrovi. Pokojnik je bil dober gospodar in podjeten obrtnik. Njegova gostilna je bila v vsi okoliščini na najboljšem glasu in jo tudi ljubljanci dobro poznajo. Pokojnik je bil moč poštenjak, kakršni so vedno redkejši med nami. Pogreb bo v sredo 14. t. m. ob 9. dopoldne na pokopališču na Dobrovi. Bodi mu ohranjen priazen spomin, njegovi rodbini naše sožalje.

— Iz raznih krajev države. Zločina o to k o t u R a b u. Na otoku Rabu je bil izvršen že dni strašen zločin. Antica Brnčić, žena Ivana Brnčića je prijavila te dni otročnikom, da je njen mož izvršil samomor, polivši se s vreli oljem v postelji in je poleg tega na vratu nevarno opekel svoje najmlajše dete. Narednik šilovici je takoj odšel na lice mesta. Med potjo je od seljaka preveč svedel, da se zakonca nista razumela, preveč dobro in to po krivdi žene, ki je mož vedno okradla in prodajala njegove stvari. Otročnik se je zdelo izpoved Antice Brnčić sumljiva, zlasti ker je prišla v razna protivolja. Končno se je žena udala in je izpovedala, da je sama umorila moža. Medtem, ko je spal, mu je s pomočjo svojih štirih otrok nalila vrelega olja v usta in nato so ga toliko časa tolkli, da je bil mrtev. Po storjenem zločinu so pobegnili k bratu umorjenega, rekoč slednjemu, da jih je hotel mož oziroma oče ubiti in ker mu to ni uspelo, je izvršil samomor. Zločinska žena in dve hčerki v starosti 16 in 18 let, so bili aretirani — Smrtne nesreče. V Koprivnici je strela ubila 25 letno seljakinjo Baro Bačič in njenega 9 letnega sinčka. — Šilna usoda je zadelo tudi seljakinjo Kato Šotarič iz Krizevca na Hrvaškem. Strela jo je ubila na lice mesta, dočim je ostalo njeno šestletno dete popolnoma nepoškodovano. — Sprevodnik Laza Tošić je padel na progi Mostar-Gruž s vlaka in obležal mrtev.

— Proces Carlier. Včeraj popoldne je bila pred beogradskim sodiščem prve stopnje končana kazenska razprava proti francoskemu kapitanu Carlierju radi umora in zastrupljenja. Sodišče je naznanilo sklep, da proglasi sodbo v četrtek 15. tm. ob 10. dopoldne. Pri včerajšnji razpravi je bil velikanski naval občinstva.

— Drzen vlom v Kolodvorski ulici. Dne 13. zjutraj med 2. in 3. uro so neznan storič vlomili v trgovino Antona Markuna, trgovca z usnjem v Kolodvorski ulici št. 41. Storič, ki so vlomili pri izhodnih vratih na dvorišču ter udriši žipo, so odnesli sledeče predmete: 5 parov črnih moških čevljev, 3 parov ženskih rjavih čevljev, 1 par rjavih škornjev, 24 komadov ameriških ševrokož in 12 kom. konjskih ševropolkož. Skupna škoda ukradenih predmetov znaša 10.800 dinarjev. O tatovih ni sledu.

— Železniške nesreče. Pri Osljaku je vlak povozil železniškega uslužbenca Ivana Stampferja. Odreznana mu je bila desna noga. — Na progi Mostar-Gruž sta trčila skupaj pri Postaji Velja-Medja v soboto dopoldne potniški in tovorni vlak. Poškodovani sta obe lokomotive in precej škoda je utrpelo tudi osem vagonov. Več potnikov je bilo lažje ranjenih.

— Policijska kronika. Ovdabo: tatvina 1, vlom 1, kaljenje nožnega miru 1, cestno-policijski red 14, pasji kontumaci 1, nedostojno vedenje 1, telesna poškodba 2, tajna prostitucija 1, poškodba tuje lastnine 1. — Mlad nepridiprav. Prijet je bil 20letni poskoki vajenec Matevž K., ki je za svojega mojstra Popovića iz Kožne doline pri raznih strankah inkasiral več denarja v skupnem znesku 1200 Din in ga zapravil. Prijet je bil v Kolodvorski ulici, in je hotel baš popihati iz Ljubljane. — Dalje je bil aretiran neki Svetozar Drakulić, rodom iz Kapela pri Bjelovaru na Hrvaškem, ki je osepel pri Ljubljani več strank za manjše vsote denarja, predstavljajoč se kot zastopnik neke sagraške tvrdice itd. Moč ima očitno na

vesti se različne delikte in je bil oddan sodišču. — Novosadski policija pa je prejela od orožnikov nasledovanega Frana Kržmanca iz Viča, ki je v Trbovljah napravil več aleparij in pobegnil. Oddan je bil ljubljanski policiji.

— Ponarejeni 100 dinarski bankovci. V Segedinu je policija zaprla veliko družbo, ki je ponarejala 100 Din bankovce. Policija je odkrila celo delavnico, v kateri so se nahajali razni stroji in kemikalije in okoli 1000 komadov je izdelanih bankovcev je bilo zaplenjenih. Fafzifikatorji so bili oddani sodišču.

— Arheološke izkopnine v štrečevcih. Pri kopanju temeljev za novo zgradbo so našli v štrečevcih na dvojni grob iz 6. do 7. stoletja pred Kr. V grobu se je nahajal železen nož in 21 graviranih ilonatih posod različne velikosti. Poleg je ležalo okostje prešiča, ki so ga priložili mrtvecu.

— Vremenska napoved. Dunaj, 12. maja. Uradna vremenska napoved za 13. maja: Spremenljivo in pretežno slabo mrzlo vreme prevladuje. — Telesno zaprtje. Profesor C. Braun-Fernwald, odlični ženski zdravnik, piše: o hitrem in zanesljivem učinku grenčice »Franz-Josef« sem se pogosto prepričal in zato rabo te vode najtopleje priporočam bolnim ženskam.

Kino „IDEAL“
obvešča p. n. občinstvo, da pride
EDDIE POLO
15. maja s svojo 3325
„Tajinstveno podmornico“.

IZ CELJA.
— Smrtina kosa. V Guberju je umrla po dolgi mučni bolezni gospa Karolina Grah v 69. letu starosti. Pokojnica je bila sposobna učiteljica v pok., posestnica in gostilničarja gosp. Toma Grah. Blag ji spomin.

— Poskusno kuhanje s plinom se vrši vsak četrtek ob 15. popoldne na gospodinj-ski šoli. Vabijo se vse gospodinjke k temu poskusom, da se na licu mesta prepričajo o praktičnosti kuhanja s plinom. Vsi, ki se širijo po mestu, da se plinarna ustavi, so brez prave podlage. Če bi na prebivalstvo konzum plina ustavljalo, pa mestni občini ne bo kasalo držati plinarne, ker bi postala prebivalstvu nepotreba.

— V celjski javni bolnici se zdravi nad 40 slučajev škriatic. Bil je v bolnici zadnje dni tudi še en smrtni slučaj. Umrl je na škriatici 20-letni Ivan Grlica iz Vilne vasi pri Voljniku. V rodbini g. Grlica je to že četrti smrtni slučaj radi škriatice tekom tega leta.

— Posledice klerikalne hujskarije. Kakor znano, je oblast radi epidemije škriatic prepovedala tudi običajne svinske sejme v Celju. Neki kmet s dežele pa so to prepoved menda ni svedel pravočasno, pa je pripeljal prašiče na sejem, kjer je šele svedel za prepoved in vzroke te prepovedi. Z vozom se je umaknil na dvorišče hotela »Pošta«. Okrog polnočja je bilo sbrano okrog njega nekaj ljudi, katerim je razlagal svoje misli o prepovedi. Njegovo krivicanje v katerem je dajal duška proti oblastnim odredbam, se je slišalo na ulico. Pridi-goval je sbranici, da je kmetom prepovedan prihod v mesto, naj ne hodijo za božjo voljo v mesto, ne na davkarstvo, ne v trgovino ne na sodišče, naj meščanom ne nosijo živil, češ kmetje bodo na deželi že živel, meščani pa se zaplankajte in pocrkajte, pranci ne bodo zanesli bolezni v mesto itd. Lepe sadove rodilo po deželi Korošec-Hoh-njec-Zebotove hujskarije.

— Vojaški begunec in vlomilec. Iz vojaške službe je pobegnil pred kratkim Ivan Andrejč iz celjskega okraja. Sedaj se potepa v tamošnji okolici in izvršuje razne-vlome v stanovanja. V Udini vasi je odnesel posestniku Martinu Puclju 1000 Din gotovine, v Kali je obiskal posestnika Marijo Kolar in odnesel več starih in srebrnih predmetov ter 1000 Din gotovine. Posestniku Josipu Makšetu na Vrhpeči je pobral dve obleki in zlasti uro s verigico in skupni vrednosti 2500 Din. Obisti vlomilec ne morejo do živga.

IZ MARIBORA.
— Koncert slovenskega kvarteta. Dne 14. maja nastopi »Slov. kvartet« v neki veliki kasinski dvorani prvič v javnost. Mariborčani si lahko štejejo v čast, da jih moremo prvič slišati v javnosti. Kvartetov je mnogo po svetu, dobro izurjenih in lepo donečih pa zelo malo. Izvrstna, daleč znokoli znana nemška kvarteta sta Dunajski »Danubius« in »Nobe-kvartet« iz Berlina. Tretji, ki se bo kmalu lahko postavil v isto vrsto s njima pa je naš »Slovenski kvartet« v Ljubljani. Pripravljeni smo, da nam vsak to potrdi, ki jih bo slišal. Da podajajo res nekaj finega, preciznega in dovršenega, se že more sklepati iz tega, da se 4. in pol leta vadijo za svoj prvi nastop v javnosti in da to niso začetniški, ampak mami ljubljanski pevci, med njimi 3 operna, prvi bas pa iz bivšega Kosinovega kvarteta. Mariborčani matičarji smo jih že pri svojem gostovanju v Ljubljani slišali. V Filharmoniji je bilo. Na prijateljskem večeru, ki so nam ga priredili ljubljanski pevci, naenkrat zagledamo omenjeni kvartet na odru. Pa še po prvih akordih smo dobili vtis, da je tu nekaj posebnega, redkega in v globoki tisi in prej šiva družba postala pesem za pesmijo. Prepeli so nam skoraj ves mariborski program. Nekaj krasnega je na primer »Oj te vojaški bobene«, kakor ga predvaja »Slovenski kvartet«. Če jih marib. ljubiteljem krasnega petja kar najtopleje

priporočamo, vemo, da jim s tem pripravimo eden najlepših pomladanskih večerov.

— Čehoslovaki minister zunanjih del dr. Beneš se pelje na svojem potovanju v Rim dne 13. t. m. popoldne z brzovlakom skozi Maribor, Službeni sprejemov ne bo nobenih. V Mariboru pričakuje g. ministra čehoslovaki poslanik na našem dvoru gosp. Jan Šeba.

— Stanovanjska afera. Naše poročilo o deložaciji peka Poša in trgovca Zentnerja je vzbudilo veliko ogorčenje. V naslednjem izpolnjenem poročilu s točnejšimi podatki. Stanovanje je last stolnega kapitlja in prvotno, ko je bilo leta 1919. trgovcu Zentnerju oddeljeno, sploh ni bilo stanovanje, nego navadne tri sobe, iz katerih je še le Zentner preuredil stanovanje. Kmalu ko je Zentnerja zadel rodbinska katastrofa, ga je zaprosila neka šivilja Florijan, naj jo vzame pod streho, ker se nahaja z otroci vred na cesti. Zentner se je je usmislil ter ji za naproseni čas enega meseca dovolil vselitev pogojno, da založi primerno kavčico, ker se v sobi nahaja vse njegovo pohištvo, on pa kot potnik tovarne »Sana« mora večkrat potovati. Med tem so peka Poša deložirali iz zasilnega stanovanja na Frankopanski cesti, kjer je v dveh sobah ležalo več kot deset oseb, različnih rodbin, katerih člani so morali ležati na tleh, tako da so iz zdravstvenih ozirov Pošu morali odpovedati bivanje. Takrat se je Poševa žena nahajala tik pred porodom in je bil že radi tega primoran si iskati drugo stanovanje. Zopet se ga je usmislil Zentner ter mu z ozirom na to, da je Florijanovi na njeno lastno prošnjo dovolil samo enomesečno bivanje, iz usmiljenja tudi Poša vzel pod streho. Ker pa to Florijanovi ni bilo všeč, je šla v začasni odsotnosti Zentnerja na stanovanjski urad ter tam na svojo roko izpovedala, da Zentner ne rabi stanovanja, ker se itak izsež. Stanovanjski urad je brez zasiljanja lastnika stanovanja in hišnega gospodarja in čeprav sta Zentner in Poš skupno zaprosila za podnajem Poša in stanovanjski urad prošni ni ugovarjal, Zentnerju odtegnil to stanovanje ter ga dodelil magistratnemu uslužbencu Hochwaldu, ki stanuje s svojo ženo in enim otrokom že od leta 1918. v Slovenski ulici. Stanovanjski urad se je pri tem poslužil izraza »zamenjava stanovanj«, čeprav o zamenjavi ne more biti govora, ker ni obvestil ne hišnega lastnika, ne lastnika stanovanja, pa tudi ne lastnika stanovanja Hochwald. Dr. Klemenčič je kot zastopnik obeh napravil vse korake pri vseh oblastih, da se ta nepostavnost ne izvrši, ali da se vsaj z ozirom na bolno stanje Poševe žene deložacija odloži. Vse to pa ni nič pomagalo. Stanovanjski urad je šel celo tako daleč, da je direktor kot izvrševalec deložacije bližnjega sorodnika deložiranega Poša. Ta brezsrčnost vzbuja še posebno ogorčenje. Ni torej res, kakor se trdi, da bi bil Zentner sam na stanovanjskem uradu dal stanovanje na razpolago ter vključ temu zahteval od Poša 3000 dinarjev. Zentner je pri stanovanjskem uradu le izjavil, da nudi potrebnemu Pošu stanovanje v podnajem, oziroma bi bil on sam eventualno postal Pošov podnajemnik, dokler se Zentner vdruži oženi. 3000 Din pa je Poš Zentnerju plačal kot odškodnino oziroma vporabo za razne naprave in je pogojno, ako dobi stanovanje. Značilno je, da je stanovanjski urad iz človeških ozirov smatral Hochwald, čeprav bi moral zanj skrbeti mestna občina, in stanuje že več let v dosedanjem stanovanju ter je imel že davno priliko si poiskati boljše stanovanje, bolj uvaževanje vrednega, kakor pa Poša, ki se nahaja že več časa s svojo ženo in otrokom sploh brez stanovanja.

— Konjska dirka v Ljutomeru odpo-vredana. Za preteklo nedeljo določeno konjsko dirko so radi slabega vremena odpo-vedali.

— Tombofa za otroško bolnico je preteklo nedeljo pri razmeroma ugodnem vremenu dobro uspela.

— Ledeni možje sicer niso še prinesli ledu, pač pa sneg po vrhah Bohorja proti zgornji Dravski dolini, splošno pa zelo nizko temperaturo. Se bolj kritični dnovi se še le napovedujejo.

— Tombofa za otroško bolnico je preteklo nedeljo pri razmeroma ugodnem vremenu dobro uspela.

— Ledeni možje sicer niso še prinesli ledu, pač pa sneg po vrhah Bohorja proti zgornji Dravski dolini, splošno pa zelo nizko temperaturo. Se bolj kritični dnovi se še le napovedujejo.

Ne pozabim te, Mirim čokolada!

3327

Čaruga pred sodiščem.

Iz Osljaka nam danes 13. tm. poročajo, da se je pričela proti glasovitemu razbojniku Jovanu Stanislavjeviču Čarugi in 13 njegovim tovarišem kazenska razprava radi roparskih umorov in pobojev. Sodišče je prvotno določilo že pred dvema mesecema glavno razpravo, a jo je moralo preločiti, ker so se vsi osješki odvetniki branili prevzeti sagovornišvo razbojniškega voditelja Čaruge. Zanimanje pa za ta proces je bilo veličansko. Malo razpravo dvorano so do zadnjega kotička včeraj ob 8. dopoldne zasedle po večini ženske iz vseh družabnih slojev. Navzočih je tudi mnogo novinarjev in pravnikov.

Razprava se je pričela točno ob 9. dopoldne. Na mizah so razpoloženi ogromni akti, ki tehtajo nekaj nad 15 kg. V dvorano so najprej pripeljali 13 Čaruginih tovarišev, vse vklepane in v kvoane v železne okove. Strši jih 10 orožnikov. Ko so jih razvrstili po satožnih klopih, sta nato dva orožnika pripeljala v železje vklepanega razbojnika Čarugo. Z deana roko Čaruga drži za železne verige, v levici pa čisto nove rumenokot-nate rokavice. V dvorano je stopil mirno, samosvestno, trdih korakov, rožljajoč s okovi. Posadili so ga v prvo klopi v sredo sesto-lice, za katere vse je predlagana smrt-na kazen. Čaruga je bil popolnoma miren. Pred pričetkom razprave so se približali Čarugi novinarji, pravniki in tudi del občinstva. Spraševali so ga navadne vsakdanjosti, za katere je Čaruga odgovarjal mirno in s pravim ironičnim nasmehom, ki ima smake, da je razbojnik že hladnokrvno obračunal s svojim seboj. Obrnil se k novinarjem z vprašanjem: »Ali hoteli se kaj vedeti od mene, gospoda? Sajimate itak

vse!« Na vprašanje: »Kako ti gre, Čaruga?« je odgovoril: »Dobro!«. Tudi ostali obtoženci so popolnoma mirni. Uklenili so jih in vkovali v železje iz razloga, da ne bi moglo priti do kakih eventualnih spopadov med njimi in do kakih neprijetnosti.

Čaruga je braniteljem dalje smeje razlagal svoje dobro razpoloženje. Zaveda se, da ga čaka vrv. Vsi tedega je pravnikom pristavil: »Vsi ti niso ničesar napravili! Jaz in ta.« — pokazal je s prstom na svo-jea soobtožena na Pavla Brkiča Velikega — »bodeva zaslužila...« zamahnil je z roko ter dal znamenje za vrv... Neki branitelj je pripomnil: »Čaruga, kako to, da je k razpravi prišlo toliko žensk?«. Čaruga: »Ženske me rade imajo in me še bodo!«. Drugi branitelj: »Čaruga, kako bi bilo, ako bi te sodili po plebsicitu?«. Čaruga veselo: »Ko že za vse glasujejo, mogli bi tudi za to glasovati. Mene bi tedaj oprustili.« Branitelj: »Kako bi bilo, če bi samo ženske glasovale?«. Čaruga: »Onda, bi bil soglasno opručen.«

Takoj v začetku razprave je neki branitelj predlagal, da se obtožencem odvzamejo železni okovi. Sodni dvor je predlog odklonil.

Po končanih formalnostih je bila prečitana obširna obtožnica. Citanje obtožnice je trajalo do 13. popoldne, na kar je sodni dvor odredil opoldanski odmor ter se je razprava nadaljevala popoldne do 20. zvečer. Popoldnaska razprava je vsebovala samo zaslišanje glavnega obtoženca Jovana Čaruge.

Ob 15.15 je predsednik otvoril razpravo ter vprašal glavnega obtoženca:

»Obtoženi Čaruga, ali ste razumeli ob-tožnico?«

Čaruga: »Sem!«

Predsednik: »Ali se čutite krivega zločinov, radi katerih ste toženi?«. Čaruga je zamahnil z roko in mirno odgovoril: »Na to odgovorim med razpravo! To boste videli med razpravo!«

Predsednik: »Pripovedujte nam o svo-jem življenju do današnjih dni!«

Čaruga je za tem začel mirno, skoraj v pozni komedijantskega junaka praviti, kako je prišel karjiero roparskega zločince. Leta 1915. je bil pozvan v vojske in kmalu na to

samo s kapitalom in da brez kapitala ni individualnega napredka. Le pogledimo, kaj je storila podjetnost, poštena, poslovnost, pridnost, varčnost, skrbnost ter neusahljiva volja do gospodarskega napredka pri nas Slovincih v zadnjih letih. Takorekoč iz nič smo ustvarili najmočnejšo industrijo Jugoslavije in naši trgovini ter obrti se ni treba sramovati, da zaostaja za hrvatsko ali srbsko ali pa tudi za svetovno. V pionirskih gospodarskega napredka nahajamo nebroj energij. Neumorno se je moralo delati od jutra do večera, da so se nakopičila podjetja, da so se ustanovile industrije in premagale ovire izvedenih gospodarskih panog. Ni pridnejših ljudi v človeški družbi, kakor so poslovni ljudje, ni večje energije, marljivosti, obzirnosti, stvarnosti, kakor kaže mišljenje našega poštenega podjetništva. Na moralno in stvarno vestnem podjetju pa temelji vse gospodarski razvoj in tudi napredek je mogoč samo dotlej, dokler take moralne in umske sile podpirajo gospodarsko življenje. Črna zavist in nizki nagoni pa so v gospodarski zgodovini še vedno samo rušili. Poslednja praktična rušitev brez sleherne-ga pozitivnega uspeha je bila ruska revolucija.

Gospodarstvo.

VPRAŠANJE GOSPODAR-SKEGA NAPREDKA.

O vprašanju gospodarskega napredka so že pisali razni tuji in domači pisatelji. Po večini so upoštevali samo doktrinarna izhodišča, dočim so vede ali pa tudi nehoti prezirali konkretne činjenice vsakdanjega gospodarskega življenja, torej istinitost, kakoršna je brez teoretične navlake. Naravno, da so bili pri takem načinu gospodarskega posmatranja zaključki temu primerno samo doktrinarni ter brez vsake veljave za resnično, pred našimi očmi dejansko se odigravajočo realnost. Gospodarske teorije, ki so jih postavili taki učenjaki, gredo takorekoč mimo resničnega gospodarskega življenja ter morajo propadati povsod, kjer jih poizkušajo ostvariti na praktičnem gospodar. in družabnem telesu. Če zavrnemo doktrinarna izhodišča in pogledamo gospodarskemu snovanju realistično v obraz, zapazimo, da vsebuje vprašanje gospodarskega napredka povsem drugo rešitev, ki je mnogo konkretnjša in zato pravilnejša in pravičnejša, kakor pa sanje, na katere se sklicujejo ostale socijalne teorije.

Kedaj govorimo v gospodarstvu o razvoju, o napredku? Pač kadar se gospodarstvo po vsebini in obsegu razvija, kadar se množe gospodarske naprave, kadar raste zaslužek in ž njo delavska meza, kadar vznikajo gospodarska podjetja, kadar cvete trgovina, kadar se množi industrija, kadar se razširjajo obrti. Morebiti dožive bodoča stoletja gospodarsko dobo, ko bo zemeljska obla prenasličena z gospodarskimi podjetji in ko bo treba gospodarstvo takorekoč demontirati. Danes pa velja obraten razvoj. Težiti moramo za tem, da se gospodarstvo čimprej in na najpopolnejši način razvije do stopnje naprednejših in najbogatejših narodov!

Tako nastane vprašanje o činiteljih naprednega gospodarskega razvoja. Ali more kdo trditi, da zavisti tak razvoj lahko od vsakega človeka? Ne, za gospodarsko delo prihajajo samo izbranci v poštev. Vsak ni za vsako delo! Ta osnovni stavek socijalnega življenja se žal povsod omalovažuje, kjer ga je treba upoštevati. Brez upoštevanja tega stavka pa ni pravilne socijalne ali gospodar. teorije. Povsem smotna je tudi trditev, da zadostuje gospodarskemu razvoju in napredku samo kapital. Kapital so mrtva bogastva brez premiš-ljujoče človeške sile, brez poslovnega in gospodarskega - organizatoričnega razuma, ki uporablja kapitale, da postanejo gospodarsko in socijalno produktivni. Te sile in takega razuma nima vsak človek. Tudi egoizma, sebičnosti je v neposlovnih ljudeh mnogo, mnogo več, kakor pa v ljudeh, ki delajo noč in dan ter v neprestani nevarnosti konkurence in krize ustvarjajo gospodarske dobrine, gradijo podjetja in razvijajo splošno blagostanje.

Današnji socijalni in pravni red da je vsakemu priložnost in svobodo, da se gospodarsko uveljavi in da si pomore naprej. Zato je neodpušljiva demagogija trditi, da se gospodarstvo razvija

na fronto. Tu je ustrelil nekega madžarskega vodnika, ki je psoval njegovo mater in grdil sname ljudi. Ustrelili ga je, ko je v prepiru videl, da vodnik grabi za svojo puško. Bil je sam hitejši in tako je Madžarska počil. Narednik ga ni javil komandantu. Pomenje, ko je bil kuhar, se je spri z narednikom, ki mu je grozil, da ga javi, da je on ustrelil Madžarska. Čaruga je nato pobegnil iz vojske in prišel v Slavonijo med »zelene kadere«. Čaruga je dalje v šaljivem tonu pripovedoval svoje dogodivščine v zelenem kadru med prevarantom in kako je končno postal poglavar razbojniške tolpe »Kola gorskih ptičev«. Pravi, da je prvi glavav Kola napravil in spisal popolen pravilnik in program društva. Temeljil je na komunistični podlagi. Čaruga prizna, da je Matijevečeva pravila podpisal in da sam ne ve, kako so ga izvolili za glavarja. Postal je glavav in dobro je bilo!

Čaruga se je začel precej znofiti, kajti pripovedoval je zelo obširno in podrobno o vseh doživljajih. Rekel je predsedniku:

»Gospodine predsedniče, prosim, da se razprava prekine.«

Predsednik: »Zakaj?«

Čaruga: »Tako!«

Predsednik je pripomnil, da nima povi-da za prekinjenje razprava Čaruga nejevo-ljen:

»Poznate lahko po govoru, da mi ni do-bro...«

Predsednik je odredil na to na predlog nekega branitelja četrturati odmor. Po od-moru je hotel predsednik nadaljevati z za-slišavanjem Čaruge. Sodni dvor je zopet odbil predlog na prekinjenje razprava. Predsednik je vprašal Čarugo o ciljih društva »Kola gorskih ptičev«, rekoč:

»Kakšen je bil namen društva?«

Čaruga ves znofen in pretrgano: »Ne... ne... mo-rem... go-vo-ri-ti...!«

Po teh besedah se je vsedel na klopi, zaročljajoč s težkimi železnimi okovi, ki jih nosi na obeh nogah in ki jih veže tetka veriga, katero nosi Čaruga pripeto okoli pasu...

Predsednik je nato razpravo prekinil. Današnja razprava se je pričela ob 9. dopol-dne. Razprava bo trajala najmanj tri ted-ne.

Gospodarstvo.

samo s kapitalom in da brez kapitala ni individualnega napredka. Le pogledimo, kaj je storila podjetnost, poštena, poslovnost, pridnost, varčnost, skrbnost ter neusahljiva volja do gospodarskega napredka pri nas Slovincih v zadnjih letih. Takorekoč iz nič smo ustvarili najmočnejšo industrijo Jugoslavije in naši trgovini ter obrti se ni treba sramovati, da zaostaja za hrvatsko ali srbsko ali pa tudi za svetovno. V pionirskih gospodarskega napredka nahajamo nebroj energij. Neumorno se je moralo delati od jutra do večera, da so se nakopičila podjetja, da so se ustanovile industrije in premagale ovire izvedenih gospodarskih panog. Ni pridnejših ljudi v človeški družbi, kakor so poslovni ljudje, ni večje energije, marljivosti, obzirnosti, stvarnosti, kakor kaže mišljenje našega poštenega podjetništva. Na moralno in stvarno vestnem podjetju pa temelji vse gospodarski razvoj in tudi napredek je mogoč samo dotlej, dokler take moralne in umske sile podpirajo gospodarsko življenje. Črna zavist in nizki nagoni pa so v gospodarski zgodovini še vedno samo rušili. Poslednja praktična rušitev brez sleherne-ga pozitivnega uspeha je bila ruska revolucija.

Ne bomo trdili, da ne obstajajo gos-podari, da se ne pojavljajo, zlasti v velikem, tujem svetu poslovni ljudje, ki gazijo socijalne momente delovnega razmerja in ki nastopajo s popolnoma nazadnjaškimi in reakcionarnimi gos-podarskimi nazori. Te slabe in spora-dične strani se pri nas uporabljajo v demagoške in strankarske namene. Z njimi se zastruplja javno mnenje ter se lažljivo ocenjuje stan, ki je največjega pomena za vse naše nacionalno blago-stanje, za ves naš socijalni ter kulturni razvoj.

Že površen pogled na življenje oko-lu nas dokazuje dovolj, odkod izhajajo množice, ki naravnost brezvestno poganjajo denar v prazne zabave, v alkohol-ne količine itd. itd. Koliko denarja lahko prištedi naš narod, da se splošnosti polaste tisti štedilni in oprezo-gospo-darski nagibi, s katerimi mora razpo-lagati vsak učen gospodar in posloven človek, ako noče, da propade v današnjem gospodarskem boju? Konkurenca je regulativ cene, pa je tudi regulativ štedljivosti in sploh sposobnosti, strokovne priprave, umnosti, organizatoric-nega in drugega talenta.

Odločno odklanjamo torej neresnič-ne, pa tudi nemoralne teorije gospodar-skega razvoja, ki pripisujejo graditel-jem gospodarskega napredka nizke na-mene, dočim je v resnici gospodarski napredek posledica pridnosti, podjet-nosti, umnosti, talenta in riskantnega konkurenčnega boja.

Sploh je vsako blagostanje posledica ravnostega boja, konkurence, prid-nosti, podjetnosti, umnosti in štedljivo-sti. Diferenciacija poklicev se vrši po talentih in poklicne stopnje, ki se pri tem dosega, se ravnajo tudi le po pridnosti, spretnosti, umnosti in podjetnosti. Enako je z notranjim, moralnim in du-hovnim napredkom! Povsod isti motivi, isti cilji, ista sredstva!

Najnovejša poročila.

Neke socijalne zmote pa kot eksteme. teorije bi hotele poleg danes edino možnega gospodarskega sistema uničiti še ta notranja gibalna vsega sloveškega razvoja in napredka!

—g Novosadska blagovna borza 12. maja. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica baška, 79-80 kg, 2%, defektna, povpraševanje 315, ponudba 320; ječmen baški, 325-330, oves baški 260-270, kuruza baška, prompt 225-230, za maj 237.50, za junij, dupl. kasa 240-245, moka »0« 490, žol bel baški 475-485. Tendence mlačna.

—g Napake hmeljarjev. Napake, ki jih delajo hmeljarji pri obdelovanju hmelja v »pomlad. Dasi so bili hmeljarji opetovno opozorjeni na pravilno negovanje hmeljske rastiine, vendar se isto ne izvršuje povsod pravilno. Evo: 1.) Hmeljarji sadé sadeže v neposredni bližini klina, oziroma kola, ko se vendar pravilno glasi, da mora ta oddaljenost meriti najmanj 30 cm ali čolgot moškega čevlja. 2.) Hmeljarji napeljujejo in privezujejo poljubno število panog h kola, oziroma žici. Pravilno se glasi: Privezujejo in napeljujejo od slabotnih panogkov le po enega, od krepkejših po dva in od krepkih po tri. Po štiri panogkji se puste le oni rastlini, katera rase na sami črni zemlji. 3.) Lega hmeljarskih panogkov od korenike na drog mora biti vodoravna, in ne poševna. Anton Petriček.

—g Knjiga »Oesterreichisches Jahrbuch 1923« je ravnokar izšla v založbi »Willa. Dunaj. L. Bognergasse št. 4. Cena 48.000 aK. Knjiga prinaša celo vrsto uvaževanja vrednih podatkov o političnem in gospodarskem razvoju Avstrije v preteklem letu. Kot najpopolnejše in najzanesljiveše delo, katere piše o Avstriji, je znana in cenjena tudi v tujemstvu. Politiki, žurnalisti, narodni ekonom, zgodovinar najde, kar išče, priločno in sigurno, ako se hoče o Avstriji informirati. »Oesterreichisches Jahrbuch« daje pojasnila o teku notranje politike, kakor o razmerju k tujemstvu, o postavljanih in v oseh panogah državne uprave, o finančnem in gospodarskem razvoju, o produktivni in potrebščinah Avstrije. S posebnim zanimanjem se čitajo poglavja, ki poročajo o napredku in uspehih sanacijske politike.

Borzna poročila.

Zagrebska borza.
Dne 13. maja. — Sprejeto ob 13.
Devize: Curih 352.50—355.50, Pariz 438—443, London 352.50—355.50, Dunaj 0.1133—0.1153, Praga 237.10—240.10, Trst 357.75—360.75, Newyork 80.60—81.60. — Valute: dolar 79.80—80.80, lira 355.50 do 359.50.

Efekt: 7% invest. posoj. 1921 675—669, 2½% drž. renta za ratnu štetu 142—144, Centralna banka 38—42, Hrv. eskomptna banka 137—140, Kreditna banka, Zgb. 128—132.5, Hipotekarna banka 72—74, Jugobanka 120—124, Prastrediona 915—920, Slavenska banka 120—121, Eksploatacija 122—127, Drava d. a., Oslje 400, Sečera, Oslje 1190—1210, Isis d. a. 575—585, Ni-hag 105—110, Gutman 900—925, Slavetska 440—470, Slavonija 120—123, Trboveljska 575—600, Union, paromlin 725, Vevče 170.

INOZEMSKÉ BORZE.
—Curih, 13. maja. Današnja borza: Beograd 6.975, Praga 16.55 bl., Newyork 5.64 den., London 24.62 den., Pariz 31.10 bl., Milan 24.95 bl., Berlin 1.30 den., Amsterdam 210.50 den., Dunaj 0.00794 den.
—Trst, 13. maja. Predborza: Beograd 126.50—127.50, Newyork 22.50—22.60, Curih 399—402, Praga 66—66.35.
—Dunaj, 12. maja. Devize: Beograd 871—875, London 310.500—311.500, Milan 3144—3156, Newyork 70.935—71.185, Pariz 4072—4088, Praga 2081—2091, Curih 12.588—12.635. Valute: dinar 870—876, dolar 70.460—70.860, lira 3140—3160, češka kro-na 3072—2088.

Selo Stepančikovo in njega prebivalci.

(Nadaljevanje.)
Priznanje ljubezni. Ves potrt in ozlovoljen odide Sergy na vrt. Soince zahaja. V drevedu sredi obkroga guvernanca Nastjo. Ona je iskala njega, on njo. Rad bi govoril z dobrim človekom, da bi svedel, kaj se pravi pravi godi v stricem domu. Vse, kar je videl in slišal, mu šumilo po glavi, neizkušen, naiven in idealen v življenjskih nazorih, ne more razumeti, kdo tu pije in kdo plača. Prizna Nastji, da mu je stric naročil, naj si pridobi njeno naklonjenost in srce. Nastja se čudi tam besedam in ironično pripomni, da zahteva ne pojde tako gladko. Sergy ne izgubi upanja. Rad bi se oostal s njo na samem, da ji pove, kako jo ljubi, rad bi se pametil, o tem še s stricem. Ona mu energično odsvetuje, naj nikar ne govori s stricem in naj si sploh izbije iz glave vsako misel o ženitvi. In hiše se začne prepri. Nastja pobjdi in pravi, da je slutila, da se bodo znova prepirali radi nje. In Nastja prizna, komu je oddala svoje srce: »Mar ne vidite, kaj dela same moj oče? Vrti se pred njim kakor norec. Morda je selo smešen, toda on je blagoroden, najblagorodnejši človek! Prišel je, da me vzame s seboj. Vem čisto dobro, da kriče sdaj o meni. Oni ga (tu misli srota na gospodarja, ki ga skrivaj ljubi) razstrgajo s svojjo mene, pogube ga. On pa mi je kakor oče, čujete, celo več, kakor oče!« Nastja odide. Pojavi se komornik Gavril s sveskom v roki in sporoči Sergyju, da je kliče stric. V hiši se je zgodilo nekaj izrednega. Gospodar je poklical k sebi tudi Foma Fomiča. Vdova Krahotkina leži onesveščena v svoji sobi. Sergy odide s komornikom na teraso in zagleda strica v isti sobi,

VOLILNI MANDAT PASIČ-PRIBIČEVIĆ.

—Beograd, 13. maja. (Izv.) Današnje radikalno »Podne« priobčuje vest, da bo še danes sestavljena volilna vladna Pasič-Pribičević. Vsi poskusi za sestavo koncentracijske vlade so se ponestrelili, nemožna je tudi poslovna vlada, ki jo naj bi sestavil opozicijski blok. Volilni mandat Pasič-Pribičević je edini izhod iz krize. Pasič izvede na to delno rekonstrukcijo sedanje koalicijske vlade in pride v kabinet nekaj novih ljudi.

MINISTER PRIBIČEVIĆ V AVDIJENCI.

—Beograd, 13. maja. (Izv. Ob 12.15.) V predsedstvu minisrškega sveta je danes vse dopoldne živahno konferiral ministri: predsednik Nikola Pašić z vsemi v Beogradu navzočimi člani vlade. Po teh konferencah je bil ob 12. pozvan na dvor prosvetni minister Svetozar Pribičević. Njegova avdijenca še traja.

POGAJANJA Z MADŽARSKO

—Beograd, 13. maja. (Izv.) Danes ob 10. dopoldne je bila prva uradna seja jugoslovnsko-madžarske konference, ki se posvetuje o ureditvi vseh spornih problemov. Seja je trajala ob 10. dopoldne do 12.30 popoldne. O seji bo izdan kratek komuniké.

POINCARÉ PRED PADCEM.

—Pariz, 13. maja. (Izv.) Ministrski predsednik Poincaré se je sinoči vrnil iz Champignya v Pariz. »Tempse« javlja, da je za danes sklicana seja ministrskega sveta pod predsedstvom Milleranda. Rezultati so danes definitivno ugotovljeni takole: od 584 mandatov je znanih 575, 9 rezultatov manjka iz kolonij. Potrebne so štiri ožje volitve. Republikanci in zmerni elementi (takozvani nacionalni blok) razpolaga z 246

poslanskimi sedeži, levičarski blok z 280 sedeži. Sledi skorajšnja demisijska sedanje vlade. Novoizvoljena zbornica se sestane dne 2. junija. Prvo sejo otvorijo najstarejši poslanec T. in a. d. V političnih krogih računajo, da bo poverjena sestava nove vlade Herriotu ali pa Aristidu Briand. Vladin tisk omenja mnogo levice, naglašujoč, da bo morala sedaj levica preiti iz teorije v prakso ter prevzeti odgovornost za usodo Francije. Levičarsko časopisje zahteva odstop Milleranda in Poincaréja.

STALISČE ŠPANSKEGA DIKTATORJA OMAJANO.

—London, 13. maja. (Izv.) Kakor javlja »Ewening Standard« iz Barcelone, se pripravljajo proti diktatorju generalu Primo de Rivera revolucijsko gibanje. Diktator ima proti sebi močnega tekmeča, ki je tudi general, obenem sposoben za diktatorja. Položaj generala Rivera se je v zadnjem času zelo omajal, kajti ljudstvo je postalo nezadovoljno, ko je videlo, da je razočarano v svojih nadah in da se niso izpolnile od Revere dane obljube. Primu de Riveri očitajo korupcijo, kljub temu da je njej napovedal najostrejši boj. Pred dnevi je bila zloglasna ženska obsojena radi tihotapstva s kokainom. Po posredovanju neke vedeževalke s kartami je bil diktator premoten. Obsojeno tihotapko je popolnoma oprostil. Sodnik je protestiral. Rivera pa ga je ukazal odpustiti iz službe. Neuspehi Španske v Maroku so tudi zelo poslabšali Riverino pozicijo.

ODOBRENJE PORTOROŠKE ŽELEZNIČARSKÉ POGODBE.

—Rim, 13. maja. (Izv.) Danes je objavljen kraljev dekret, s katerim se odobrava v Portorože dne 23. novembra 1921 sklenjena mednarodna konvencija o ureditvi železniškega prometa.

To in ono.

NAJGLOBLJI RUDNIKI NA SVETU.

Najstarejši rudniki na svetu, o katerih imamo kake sigurne dokaze, so rudniki bakra in turka v Sinajskem polotoku. Egipčani so jih obdelovali že 3700 let pred Kr. r.; zakopali pa niso nikdar niti do take globine, kakršno bi danes smatrali za srednjo. Rudniki srebra in svine v gori Laurion na Grškem so zelo stari. Ksenofon, ki je pisal o njih leta 355. pr. Kr., pravi, da so jih obdelovali že v »davnih časih«. O kaki globlini pa tam niti govora ni, ako ne jemljemo v opitve predora skozi goro. Penicani so brčkone že 1500 let pr. Kr. začeli izkopavati kositer na Španskem in v Cornwallu (na skrajnem jugozapadu Anglske). Dasi se je izkopavanje kositra v Cornwallu nadaljevalo neoprenehoma do naših dni, vendar najgloblja jama ne sega tam preko 3300 čevljev pod površino. Že ob taki globlini se izkopavanje kositra ne izplačuje, kajti radi prevelikih stroškov ne more tekmovali s kositrom, ki se na Malajskem izkopava na površini. Razni drugi stari rudniki v Evropi niso posebno globoki. Rudnik Sultelma na Norveškem ima poševen rov, 3700 čevljev globok; ta je edini globoki rudnik severno od polarnega kroga in je bil odprt leta 1887. Splošno rečeno, najgloblje jame v Evropi so premogovniki. Rovi v angleških premogovnikih segajo do 3500 čevljev pod površino. Na Francoskem in v Belgiji segajo do globine čez 3000 čevljev in sedaj kopljejo nekatere rove do globine 4000 čevljev. Mehika je velika rudokopna dežela, ali malo izmed njenih rudnikov je posebno globokih. Rov čez 3000 čevljev je nekaj izjemnega. Glede večine rudnikov v Južni Ameriki bi pravilno rekli, da so visoki mesto globoki. Rudnik Braden v Čile, eden izmed velikih bakrenih rudnikov, odprtjenih v sedanjih dobi, ima vhod ob vznožju gore in se izkopava navzgor. Bakreni rudniki pri Cerro de Pasco (Peru), ki so bili začeti leta 1630, kot srebrni rudniki, so le 1000 čevljev globoki, dasi se nahajajo v višini 14.000 čevljev nad morskó gladino. V Južni Ameriki je še nekoliko manjših rudnikov, ki se nahajajo še v večji visotini. Edina resnično globoka jama v Južni Ameriki je rudnik San Joao del Rey v Brazilju. To je najgloblja jama na svetu. Rovi segajo do globline 6726 čevljev (2050 metrov) navpično pod vrhom glavnega rova. Vrsta spojenih rogov v obliki stopnišča vodi do te globline. To je zlati rudnik, ki je bil začel leta 1854. Okraj, kjer se nahaja, je nastarejši rudniški okraj v Novem Svetu, kajti se zlato tam izkopava neoprenehoma že čez 200 let. Drugi po globlini so zlatorovi v Trans-

vauju v Južni Afriki. Mnogo jam sega tam do globline čez 4000 čevljev. Najgloblja jama pa je Willago Deep, rudnik, ki je 6263 čevljev globok, pa ga še nameravajo poglobiti do 7000 čevljev (2134 metrov). Tretja najgloblja jama na svetu je v Indiji in sicer v Kolar okraju, kjer je mnogo zlatih rudnikov. Zlato se tam izkopava večinoma v globlini 4000 čevljev. Dva rova pa segata nekoliko čez 6000 čevljev globoko. Avstralijska ima tudi mnogo rudnikov in nekateri so precej globoki. Najgloblji sega do 46000 čevljev. Najgloblje jame v Združenih državah so bakreni rudniki pri Calumetu, na Keeweenaw polotoku v državi Michigan. Mnogo naših rojakov dela v njih. Bakrene naslage leže poševno in najgloblji rov sega do 5990 čevljev navpično pod površino. Mnogo teh poševnih rogov je čez 8000 čevljev (skoraj 25000 metrov) dožih ali vertikalno so manj globoki kot nekateri navpični rovi. Najgloblji navpični rov je 5309 čevljev globok. Zanimivo je, da imamo — kakor smo videli — sicer globlji jam na svetu, ali ti bakreni rudniki predstavljajo najbližjo točko k središču zemlje, do katere se je človek že peril. To pa zato, ker segajo do 4600 čevljev pod morskó gladino, dočim le-že druge globlje jame višje in zato ne segajo tako globoko pod morskó gladino. Rudniki pa ne predstavljajo najglobljih luken v zemljo, k jih je človek izvrtal, četudi se človek sam ni nikoli spustil do dna teh lukenj. Najgloblja luknja v zemljo je v West Virginiji, kjer so privrtali do globline 7579 čevljev (2310 metrov), ko so iskali naravnega plina.

AVTOMATIČNO VOJAŠTVO IN POLICIJA.

Znani ameriški fizik H. Gernsback, ki namerava letos tudi signalizirati na planet Mars, je iznašel zopet epohalen izum, ki temelji na moderni radio-tehniki. Mister Gernsback je konstruiral nekatere vrste avtomatičnega vojaštva, ali policije. Avtomatični kolosi, sestavljeni od Gernsbacka niso namenjeni za vojne svrhe, temveč bodo služili predvsem za moderno varnostno obrambo v mestih. Raznaki bodo zbrane mase, v slučaju vstaje bodo varovali banke in javna poslopja in uporabljivi bodo za enake slične slučaje. V vojni bodo služili kot nadomestilo za vojaše.

Tako radio-policist, odnosno radio-vojak je sestavljen iz sledečih strojnih delov: iz 20—60 HP močnega bencinmotorja v svrhu pogona avtomata, t. j. k premikanju monsturna in za gibanje rok in nog. Najvažnejši del je brezdomno radijsko krmilo, ki je urejeno tako, da gotov impulsi radijski spravi v tek ali kasneje zopet ustavi. V avtomatu je tudi radijski telefon, skozi katerega udarja glas, s katerim se daje ljudstvu naznanila v svrhu za držanja. V slučaju, da skozi radijski telefon naznanjene grožnje ne bodo imele vpliva, sledi plinski napad. Plin bo udarjal iz posode, ki se nahaja tik pod radio-aparatom. Noge železnega moža so v zvezi z gorjivim telesom in se nahajajo na tanku silenih kolesih. Za ponoči je opremljen radi-policist z »žarometnimi očmi«. Avtomati se dirigirajo potom radija iz zadaj za njimi se nahajajočim avtomobilom, in sicer v poljubni smeri. Gernsback je mnenja, da bodo ti stražniki za obrambo bank, trgovin z juvelij itd. uprav uporabljivi.

ALJASKA V DANAŠNJIH DNEH.

Ko so l. 1897 kupile Zedinjene države od Rusije 1.5 milijona štir. km tedanje ruske Amerike za 7,200.000 dolarjev, ni pač nihče omenil, da bo ta dežela nekdanje šč zlatna jama. Do l. 1896 so jo imeli za nepristopno ozemlje ledu in snega in Zedinjene države tedaj niso vedele, kaj bi s to deželo začele, dasi so se vendar nadejale, da se jim bodo izdatki za to deželo, če ne v gospodarskem, pa vsaj v političnem ozi-

ru vsekako izplačale. Čim pa so našli v reki Klondyky zlato, je postala Aljaska sprizadevanjem ameriških časopisov velik magnet vseh svetovnih koristolovcev. S prvim transportom rudokopov se je pričela posebna kolonizacija te prostorne dežele. Kmalu potem je počil glas, da so v Alaski bogata ležišča tudi srebra, bakra, vismuta, grafit, marmornja in premoga. Za zlata lačnimi in za lovel kožuhočin so prihajali v Alasko rudarji, kamnarji ter kmalu za njimi tudi drvarji in poljedelci. Vsi ti priseljenici so iz nič začeli in samo po teh ljudeh je postala Aljaska dežela, čije užitki rastejo od leta do leta. Gradile so se železnice in po rekah so začeli pluti parniki in s temi prometnimi žilami so se odprla vrata trgovini in industriji. Glavno mesto Fairbanks je povsem trgovsko mesto. Vse južnovzhodnoobmočje je dandane poljedelska pokrajina in manjši poljedelci silijo že tudi v notranjost te bogate dežele. Dobre pomorske zveze skrbijo tudi za tujski promet.

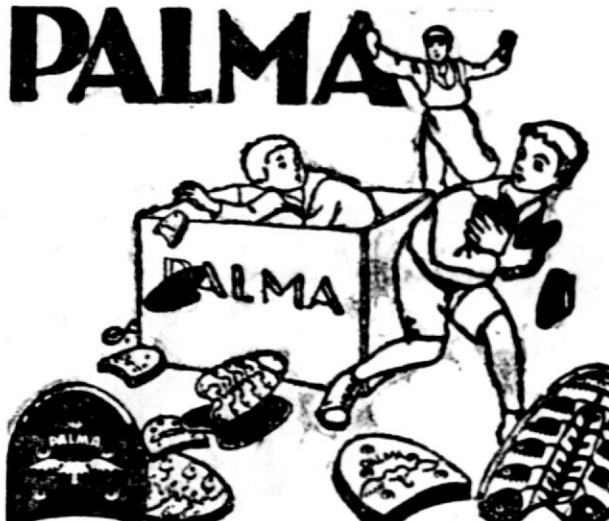
Iz raznih ameriških držav prihajajo turisti, ki delajo po Alaski velike ture. Posebno privlačna sila jim je prekrasni narodni park v okolici Mont Mac Kinleyja, tam opravljeni sanatoriji za tuberkulozne, v večjih mestih, kakor: Fairbanksu, Fannu, Tolovani, Nenani, Chenu in dr., ki se imajo za svoj hitri razvoj zahvaliti zlasti železnici in avtomobilnim linijam, so banke, velike trgovske hiše, gospodarske šole ter dosti drugih podjetij in zavodov, ki govorijo glasno in jasno o rastočem blagostanju v deželi. V zadnjem času dela Aljaska zlasti na to, da izpolni svoje komunikacijsko omrežje, od katerega je odvisen ves nadaljnji razmah bogate dežele ter obeta v plačilo svoji materskni deželi, Uniji, da plača za njo vojni dolg, če bo kmalu njeni želji ustrezelo.

Drustvene vesti.

—Zenski odesk gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj priredijo za vse člane in prijatelje društva ter njih družine v nedeljo 18. maja popoldne izlet na Brdsko trato nad Vikem (1 uro hoda). Zbirališče na Sv. Jakoba trgu, odhod ob 2. popoldne. K obliži udeležbi vabi odbor.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

PALMA

kavčuk pete in kavčuk podplate

nosil deca in odrasli, ker so isto trpežno, poceni in prijetno za nositi

F. M. Dostojevskij:
kjer se je sprl s Fomičem. Na mizah gore sveče. Stric je bil bled, roke so se mu tresle in težko je dihal. Vse prevohoditeljstvo (tituliranje ruskih generalov in uradnikov v general-skem činu). Stric objame nečaka ter mu pove, da se nikogar več ne boji, da s jima, hoče pokazati, da tudi njegov snajcar ni meča, s katero lahko vsakdo pometa. »Moje srce je razbito, Sergyjo... toda jaz moram, jaz sam prisiljen ravnati s svojo strogo. Neizprosnost pravdnosti! Ločim se od Fomiča!« Sergyje je vesel te novice. Pride Vidopljavos v vestjo, da Foma Fomič ne žele priti in smatralo zahtevno, naj pridejo za neverjetno grobo, in da jih je izvolilo to zelo užaliti. »Siloma ga privleče, zakriči gospodar. Vendar pa Rostanov ni brez strahu pred tem, kar ima priti. Nečaka spravi na terasu v hipu, ko stopi v sobo Foma Fomič. Slednji je zelo ogorčen, kako si drzne tako klicati ga na tako nečuten način. Gospodarjeva poguma je konec. Zatrjuje razjarjenemu Fomiču, da je njegov najboljši prijatelj, da pa so stvari, ki ga stijo, da ga odslavi. Dati mu hoče 15 tisoč srebrnih rubljev, samo da ne bo hud in da se odstrani iz njegove hiše brez posebnega škandala. K nam boš hodil ob praznikih v goste, živeli bomo kakor v raj, ga tolaži. Foma Fomič pobesni od jese, da ga hočejo s podkupnino spraviti od hiše. Zgrabí ponujani denar in ga vrže po tleh. To smeje gospodarja in mu vzame še zadnje ostanke poguma. Vse prestrašen prosi Fomiča odpustitja, poklekne k njegovim nogam in moleduje, da je bil razburjen, frapiran. Toda vse prošnje in obljube so zaman. Fomič je užaljen v svojem ponosu. Neobčnega gospodarja hoče še bolj ponižati. Zato mu zagrozi, da zapusti njegovo hišo, Rostanov ga roti, naj nikar ne stori tega in če stori, da pojde sam za njim na konec sveta. Fomič gre v svoji brezmejni predrznosti celo tako daleč, da očita gospodarja nekorakno vedenje, češ, da ga tika, kakor sebi enakega. Gospodar je pripravljen storiti vse, samo da potolaži in pomiri tega originalnega hlapca, ki se je

vtihotapl v njegovo hišo, kakor je v li-sičji blag. Obeta mu vse močnejše, spoštuje ga in ceni, kot največjega učenjaka in človeka brez najmanjše napake. Fomičeva predrznost ne pozna nobenih mej. Da bi še bolj osmešil in ponižal gospodarja, zahteva, naj ga slednji titulira z »vsebo prevohoditeljstvo«, češ, da je dostojen general-ske časti. Gospodar pristane tudi na to zahtevo. Kot vpokojeni polkovnik bo imel odsej v hiši »generala«, torej moža, ki mu mora biti podložen. Fomič se na perfiden način norčuje iz te poveljne duše. Zahteva, naj gre takoj k materi, naj pade pred njo na kolena, naj ihti in prosí odpustitja, ker je hotel spoditi iz hiše njega, generala »njegovo prevohoditeljstvo«. Nato odide. Vstopi nečak in izjavi, da zapušča stricovo hišo, ker ne more trpeti teh nemnosnih razmer. Komaj ga stric potolaži in pregovori, naj ostane še nekaj dni, češ, da se vse obrne na bolje. Mizinčikov. Sergyje sedi v svoji sobi in čita pismo, naslovljeno »Klidi Vidopljavos«, ki ga pa ne razume, ker je pisano v visokem lakajskem stilu. Vstopi Mizinčikov. Sergyje mu takoj potoži, da sovrazi Fomiča, ker dela stricu toliko preglavice. Opisuje mu prizor, ko Fomič ni hotel sprejeti od strica ogromne vsote denarja, da bi se prostovoljno izselil drugam. Mizinčikov cinično pripomni, da je pričakovati v hiši važnih sprememb, da se utegne gospodar celo oženiti s Tatjano Ivanovno, samo da ustraše Fomiču. Pod častno besedo mu zapu- svojo tajno. Mizinčikov bi rad sam poročil Tatjano Ivanovno, ker je zadolžen in mora popraviti svoje gospodarstvo. Hoče pripraviti Tatjano Ivanovno do tega, da pobegne s njim. Bila je do zadnjega časa sirota, kar nenkrat pa je podedovala celo bogastvo. Ker je precej lahkomiselna in rada ponudi svoje srce vsakemu moškemu, si tudi Mizinčikov ne beli glave. Za ta načrt potrebuje nekaj denarja, ki ga namerava dobiti od gospodarja. Sergyje mu očita, da to ni pošteno, toda Mizinčikov mu samozavestno odvrne, da stori Tatjani Ivanovni veliko uslugo. Ona da je tako vihrava in razvajena, da ji bo resen in

pošten mož, kakor je on, zelo dobrodošel. Sergyje mu ni mogel ugovarjati. Mizinčikov je bil fantastično prepričan, da je njegovo načrt pošten in celo vzišen. Toda bila je še ena okolnost, ki je Sergyje ni mogel zamolčati. Kaj pa s stricem? Saj je Tatjana Ivanovna vendar njegova nevesta? Mizinčikov tudi Obnoskinu. Slednjič ga Mizinčikov vni Obnoskinu. Slednjič ga Mizinčikov prosí, naj molči o tem, kar je slišal, in naj mu pomaga doseči svoj cilj. Sergyje mu rad ustreže glede prve prošnje z drugo pa je stvar bolj kočljiva, kajti mladenič nima korajže in sploh ne ve, kako naj bi mu pomagal. Mizinčikov ga tolaži, da bo vse v redu, in odide. Sergyje stopi za njim na vrt in opazi strica, ki navdušeno govori s Vidopljavosim. Skrajno presenečenje. Jeger Iljič godrdnja, da ga neprestano nadlegujejo. Zda silni vanj ta nesrečni Vidopljavos, ki mu ne ugaja primke. Pravi, da ni nič kaj prida, da pomeni nečedne reči. Stric pripoveduje Sergyju, da piše Vidopljavos celo stih. Materi je spesnil za god tako zado, da so vsi strmel. Fomič mu pa popravlja. Zda so pa zložili pesem, ki se norčuje iz njegovega primka in siromak bi se rad prekratil. Prosi gospodarja, naj mu da kak drug primek, n. pr. »Zvesti«, »Ulanov«, »Plesov«, ali »Essbuketov«. Sergyje presesta ta farsa. Pravi stricu, naj se odkriži Vidopljavos, ki je popolen tepec. Jeger Iljič ga slednjič vendar odslavi. Pri odhodu ga vpraša, kaj dela Foma Fomič. »Spat so šle«, pravi Vidopljavos. Veleli so, če bi jih kdo iskal, odgovorjati, da nameravajo no- coj dolgo moliti. Stric je vesel, da lahko nemoteno govori s nečakom. Sergyje ga vprašuje, kje je pravzaprav — ali v njegovi hiši, ali v norišnici? »No, vidiš bratce, si že pri kritiki, mu odgovarja stric. Sergyje mu pripoveduje o sestanku z Nastjo, ki ga hoče s svojim odhodom rešiti poroke s Tatjano Ivanovno. Prizna mu tudi svoj

neuspeh. Nastja je odklonila njegovo ponudbo glede ženitve. Jeger Iljič še vedno skriva svojo ljubezen. Prigovarja nečaku, da se mora poročiti z Nastjo, češ da ga je nalašč zato poklical iz Petrograda. Sergyje se zdi stvar nekoliko sumljiva in zato vpraša brez ovinkov: »Povejte mi odkrito in naravnost: ali niste sami nekoliko zaljubljeni v Nastjo Jevgrafovna in bi jo želeli poročiti?« Jeger Iljič je strašno presenečen. »Kaj, jaz zaljubljen? V njo? Ali se jim meša, ali pa so se vsi zgovorili proti meni, Znoreli so?« Vse mi štirimi se brani te misli, prepričuje nečaka, da ga je samo radi ne poklical iz Petrograda in da mu niti na misel ni prišlo poročiti Nastjo. Vendar pa ne more skriti veselja, ki se ga polasti, ko mu Sergyje ponovno izjavi, da je odklonila njegovo ponudbo. Siromak je zaljubljen do ušes, pa bi rad skril to dejstvo. Kakor petošolce zardeva in ugovarja Sergyju na vse argumente, da mu je popolnoma tuja misel o ženitvi z Nastjo. Hoče celo posredovati med njo in nečakom. Hitro odide iz sobe, češ, da jo hoče poiskati in pregovoriti, naj se poroči s Sergyjem. Katastrofa. Sergyje ostane sam in razmišlja o svojem delikatnem položaju. Nato odide v park, kjer opazi v utici neko damo s kavalirjem. Zelo se začudi, ko spozna v kavalirju Obnoskina. Dama je v tem zbežala. Obnoskin mu hoče isdati njeno ime, v tem hipu zaslišita korake — bliza se Foma Fomič. Obnoskin zbeži, še hip in pred Sergyjem se pojavi Jeger Iljič. »Vsega je konec«, zakliče obupan. Pova nečaku, da ga je zasadi Foma Fomič na vrtu, ko je kramljal z Nastjo, ki jo je celo poljubil. Kakor iz pekle se je pojavil pred zaljubljenim parčkom Foma Fomič. Sergyje mu pravi, da mora takoj drugi dan snubiti Nastjo. Jeger Iljič prizna, da je že sklenil tako. Vse srečen objame nečaka. »Jutri, jutri se vse odloči, predno vsta-ne, bo vse v redu. Pojdem k Fomiču in mu povem, kakor bratu, vose notranjost, vse srčne utripe mu odkrijem.« Poslovi se od nečaka, ki takoj zaspi, ker so ga dogodki zelo izmučili. (Dolje prih.)

neuspeh. Nastja je odklonila njegovo ponudbo glede ženitve. Jeger Iljič še vedno skriva svojo ljubezen. Prigovarja nečaku, da se mora poročiti z Nastjo, češ da ga je nalašč zato poklical iz Petrograda. Sergyje se zdi stvar nekoliko sumljiva in zato vpraša brez ovinkov: »Povejte mi odkrito in naravnost: ali niste sami nekoliko zaljubljeni v Nastjo Jevgrafovna in bi jo želeli poročiti?« Jeger Iljič je strašno presenečen. »Kaj, jaz zaljubljen? V njo? Ali se jim meša, ali pa so se vsi zgovorili proti meni, Znoreli so?« Vse mi štirimi se brani te misli, prepričuje nečaka, da ga je samo radi ne poklical iz Petrograda in da mu niti na misel ni prišlo poročiti Nastjo. Vendar pa ne more skriti veselja, ki se ga polasti, ko mu Sergyje ponovno izjavi, da je odklonila njegovo ponudbo. Siromak je zaljubljen do ušes, pa bi rad skril to dejstvo. Kakor petošolce zardeva in ugovarja Sergyju na vse argumente, da mu je popolnoma tuja misel o ženitvi z Nastjo. Hoče celo posredovati med njo in nečakom. Hitro odide iz sobe, češ, da jo hoče poiskati in pregovoriti, naj se poroči s Sergyjem. Katastrofa. Sergyje ostane sam in razmišlja o svojem delikatnem položaju. Nato odide v park, kjer opazi v utici neko damo s kavalirjem. Zelo se začudi, ko spozna v kavalirju Obnoskina. Dama je v tem zbežala. Obnoskin mu hoče isdati njeno ime, v tem hipu zaslišita korake — bliza se Foma Fomič. Obnoskin zbeži, še hip in pred Sergyjem se pojavi Jeger Iljič. »Vsega je konec«, zakliče obupan. Pova nečaku, da ga je zasadi Foma Fomič na vrtu, ko je kramljal z Nastjo, ki jo je celo poljubil. Kakor iz pekle se je pojavil pred zaljubljenim parčkom Foma Fomič. Sergyje mu pravi, da mora takoj drugi dan snubiti Nastjo. Jeger Iljič prizna, da je že sklenil tako. Vse srečen objame nečaka. »Jutri, jutri se vse odloči, predno vsta-ne, bo vse v redu. Pojdem k Fomiču in mu povem, kakor bratu, vose notranjost, vse srčne utripe mu odkrijem.« Poslovi se od nečaka, ki takoj zaspi, ker so ga dogodki zelo izmučili. (Dolje prih.)

Modni salon Marija Götzl Kongresni trg šte. 8

Pariški modeli pravkar došli Ogled samo v salonu

2909

!! Znižane cene !!

Noteze vseh velikosti in različne vezave po najnižji ceni na drobno in debelo priporočila

Narodna knjigarna
Ljubljana, Prešernova ulica 7

Trstje za strope

izdelujem z najmodernejšimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji dnevni ceni

I. Jugoslovanska tiskarna Bakala
JOS. R. PUH, LJUBLJANA
Gradska ul. 22. Tel. 531.

V restavraciji „Zvezdi“

--- o Ljubljani ---
sprejmejo 3335

več jedilnih
donašalcev

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjše
pa Din 5.—

Službe

Dva vajenca
s plačilom se takoj sprej-
meta. — Anton Fuchs,
stavbno in galanterijsko
kleparstvo, Križevniška
ulica 4, Ljubljana. 3319

Čevljarja,
perfektnega v izdelova-
nju in prečiščanju čevljev
išče proti dobri plači —
Tovarna cipela d. d. Si-
sak. 3281

Učenec,
močan, z dobrimi šolski-
mi spričevali, se sprejme
pri — L. Gutenberg,
trgovina z mešanim blagom,
umetni mlin in elek-
trarna, Mežica, Koroško.
3296

Korespondentinja
za Zagreb, popolnoma
veščta hrvatskega in nem-
škega jezika v govoru in
pisavi, popolnoma veščta
in perfektna v nemški
stenografiji in strojepi-
su se išče. Sposobne in
solidne reflektantije za
to stalno mesto dobe po-
polno prehrano v hiši. —
Oferti s sliko in prepisi
sprisoval naj se pošljejo
priporočeno na: E. V.
Feller, Zagreb, Jurjevska
ulica br. 31. 3328

Prodaj

Motorno kolo
»Douglas« se po ugodni
ceni proda. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 3199

Razprodajajo se
postelje, nočne omarice,
preproge, mize in druge
različne stvari. — Wolfo-
va ulica 3, I. nadstropje.
3331

Naprodaj:
dekoracijski divan
(skoro nov), veliko sa-
lonsko ogledalo,
kredence, miza in
šest stolov. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 3333

Dopisovanje

Ženitna ponudba.
Poročiti želim dekleta
ali vdovo do 35 let staro,
katera ima posestvo na
prometnem kraju. Sem
29 let star in imam pol
milijona premoženja. —
Resne ponudbe pod
»Srečni dom 3297« na
upravo »Slov. Naroda«.

Kupim

Vsaka množina
vreč od soli
se kupi. — Ponudbe pod
»Solnate vreče/3276« na
upravo »Sl. Nar.«. 3276

Bukovo oglje
in drva kupimo vsako
količino: tranzit Postoj-
na, Podbrdo. Navedite
ceno, disonibilitete, rok
nabave, kdaj sekana itd.
— Kmetijsko trgovsko
društvo, Trieste, Raffine-
ria 4. 3326

Nepremičnine

Malo posestvo
na Gorenjskem, eno uro
od železnice, obstoječe iz
hiše, gospodarskega po-
sloja in hleva, 16 merni-
kov posejane, košnja za
tri živine ter po dogovo-
ru gozda od 2 do 30 ora-
lov — naprodaj. — Po-
nudbe, oziroma vprašanja
pod »Industrijski kraj
3286« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Razno

Ivan Magdič,
krojač, Ljubljana, Gleda-
liška ulica 7 — se pripo-
roča za idočo sezono. 3236

Električno
brušenje
sprejema Besednik i drug.
Ljubljana, Prešernova ul.
št. 5. 3091

Gumijasto podlogo
za postelje
nudi tvrdka Henrik Ken-
da, Ljubljana, Mestni
trg 17. 2934

Gostilničarjem in
restavratierjem
se priporoča za nakup
papirnih servijetov tvrd-
ka M. Tičar, Ljubljana.
3331

Pletenine
vseh vrst in predtiskarija
ročnih del, najmodernej-
ši vzorci. Cene nizke. —
L. Turk, Pred Škofijo 1,
I. nadstropje (v prej-
šnjem posloju Kreditne
banke). 938

Gostilničarji pozor
Ogrske in domače sala-
me prve vrste, kakor tu-
di polemendolski in pol-
nomastni trapistovski sir
nudi tvrdka I. Buzzolini.
Lingarjeva ulica. 3329

K. Widmayer
»Pri Solnce« za vo-
do priporoča: Raz-
novrstno perilo, svilnate
in druge robe, šerpe,
manufakturno blago, ob-
leke, predpasnike, vso
opravo za novorojenčke,
maje in nogavice doma-
čega izdelka; nadalje ven-
čke in šopke za neveste
in birmanke, oboje (kov-
tre), peče (abtahe)!
Na debelo primeren po-
pust. 2309

Dražba.
Dne 15. maja, v četr-
tek popoldne, ob 2 uri
se bo prodajalo na dvo-
rišču hiše ge. Favaj v
Spodnji Šiški mize, stole,
železne in lesene table,
kladiva in tolčenje ledu,
lopatice, postelje za v hlev,
svetilke različne vrste,
posode za olje, bencin,
petrolej, različna posoda
za kuhinjo, okrogle in
štirjoglate mize, razno
orodje za gostilno in dru-
go — po najnižji ceni na
javni prostovoljni dražbi.
— K obilni udeležbi vabi
Anton Maver. 3318

Zahvala.

Za številne dokaze iskrenega sočustva, ki smo
jih prejeli ob izgubi našega ljubljene soproga in
sina, gospoda

Maksa Kopitarja

za poklonjeno krasno cvetje ter za mnogobrojno ča-
steče spremst o na njegovi zadnji poti izrekamo
vsem — osobito pevskega zboru »Slavec« za pre-
krasni, v srce segajoči žalostinki — našo najpri-
srčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 12. maja 1924.

Zalujoča soproga Marija in mati Fran-
čiška do Šohlava. 3334

Trgovska hiša v Ljubljani (Jugoslaviji)

v bližini glavnega kolodvora, s poslovnimi skladišči za
veletrgovino, takoj prostim stenojanjem in obsežnim
zemljiščem se ugodno proda. Dopolni pod »Trgovska
hiša« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana.

A. ŠINKOVIC
NASL.
K. SOSS.
LJUBLJANA.
MESTNI TRG ŠT. 19.

Staro in mlado

vse kupuje pri

Šinkovcu
Vedno novosti!

Svila za obleke, crép, etamin,
modni nakit.
Svileni jumperji od Din 180—
naprej,
volneni jumperji od Din 88—
naprej,
blago etamin od Din 134— na-
prej.
Perilo za gospode, kravate, no-
gayice in rokavice itd.

Pravkar so izšli CLAUDE FARRÈRJEVI

CIVILIZIRANCI

v prevodu Mirana Jarca, tisk in založba »Narodne
tiskarne« v Ljubljani. Knjiga je zbudila v Franciji in
po vsem svetu veličansko pozornost, ker je prvi ev-
ropski književni roman, ki je na umetniški način
razgalil življenje Evropejcev in ljudstva tonkinske
kolonije v Vzhodni Aziji. Pisatelj opisuje zablude
tamošnjega prebivalstva s pretresujočo resničnostjo.
Knjiga se dobi v vseh knjigarnah. Cena broš. 20 Din.

Slike za legitimacije

Izdelujejo po najnižjih dnevnih cenah.

Atelje:
Berthold — Grabec Frano — Kuno Viktor
Kuno Frano — Pogodnik Frano — Rovšek Davorin
Uršič Anton. 3324

Raznašalko ali raznašalca sprejememo za Poljanski okraj.

Uprava »Slov. Naroda«.

Darujte za „Sokolski Tabor!“

Prostovoljna javna dražba

raznovrstnega moškega in ženskega blaga, gotovih oblek
za dame in gospode, perilo, kravate i. t. d.
Popolnoma nova krojaška stroja znamke »Pfaff«
in »Singer«.
Nadalje stelaže, pulte, mize, katere so pripravne
za vsako trgovino.
Začetek dražbe dne 14. in 15. t. m. ob 9. dopoldne.
Vse omenjeno blago ogleda se vsaki dan v kon-
fekcijski trgovini, Židovska ulica 5. 3317

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da
je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, brat in stric, gospod

Jože Dolinar

posestnik in gostilničar

dne 12. t. m. ob 5. popoldne, previden s tolažili sv. vere, v 62. letu starosti,
mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bo v sredo, dne 14. t. m. ob 9. iz hiše žalosti,
št. 4 na farno pokopališče na Dobrovi.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

Kozarje - Ljubljana, dne 13. maja 1924.

3330

Žalujoči ostali.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE Din 18.300.000—

:: Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje ::

Brzjavlj. Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

POPURZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakov
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža - Dravograd